

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Examensarbete 15 hp – Journalistik

Heja Sverige – eller framåt Malmö FF?

*En kvalitativ studie om hur Aftonbladet och
Sydsvenskan framställer landslag och klubblag*

Författare: Fredrik Andersson

Handledare: Renaud de La Brosse

Examinator: Ari Nykvist

Termin: HT18

Ämne: Journalistik

Nivå: Kandidat

Abstract

Author: Fredrik Andersson

Title: Come on Sweden – or let's go Malmö FF? A qualitative study of how Aftonbladet and Sydsvenskan portrays national teams and clubs.

Location: Linnaeus University

Language: Swedish

Number of pages: 46

The purpose of this study was to examine how the Swedish sports journalism, tabloids and local newspapers, portrayed the Swedish national football team during the 2018 Russia World Cup and Malmö FF in the 2015/2016 Champions League competition. The main purpose of this study was to examine the relationship between sports journalism and nationality. The question formulations to this study were: how does the sports journalism portray the Swedish national team and Malmö FF, and what are the similarities and differences between Aftonbladets and Sydsvenskans portrayal of the teams?

I made a discourse analysis out of twelve chronicles, six from Aftonbladet and six from Sydsvenskan. For each of the three group stage games Sweden played in the World Cup, I analyzed one chronicle from both Aftonbladet and Sydsvenskan. Further, I analyzed one chronicle from Aftonbladet and one from Sydsvenskan for each of the three home games Malmö FF played in the Champions League. It turned out that Aftonbladet portrayed Sweden with a lot of metaphors and wrote about the Swedish national team as if the readers were a part of the team. Aftonbladet had more distance and caution when portraying Malmö FF. With Sydsvenskan it was the contrary. Sydsvenskan portrayed Malmö FF as if they were a part of the team and occasionally seemed to be biased. Sydsvenskan portrayed the Swedish national with more caution, distance and did not portray Sweden with the same empathy as Malmö FF.

Keywords

Swedish national team, Malmö FF, football, sports journalism, nationality, Aftonbladet, Sydsvenskan, tabloid, local newspaper, comparison.

Innehåll

1	Introduktion	1
2	Syfte	3
2.1	Frågeställningar	3
3	Bakgrund	3
3.1	Sportjournalistikens evolution	3
3.2	Nationalism	4
3.3	Objektivitet	5
3.4	Sveriges VM-historia	6
3.5	Malmö FF	7
3.6	Kort om Aftonbladet	7
3.7	Kort om Sydsvenskan	8
4	Tidigare forskning	8
4.1	Sportjournalistikens inkluderande mekanismer	8
4.2	The geopolitics of failure: Swedish journalism and the demise of the national ice hockey team in Salt Lake City, 2002	9
4.3	Impact of Football in Nation-Building	11
5	Teoretisk referensram	12
5.1	Diskurs	12
5.2	Framing: gestaltningsteorin	13
5.3	Objektivitet	14
6	Metod	15
6.1	Kritisk diskursanalys	15
6.2	Material och avgränsningar	16
6.2.1	<i>Urval</i>	18
6.2.2	<i>Texter om Sverige</i>	19
6.2.3	<i>Texter om Malmö FF</i>	20
6.3	Analysfrågor	21
6.4	Metodkritik	22
6.5	Undersökningens tillförlitlighet	23
6.6	Forskningsetik	24
7	Analys	25
7.1	Sportjournalistikens framställning av Sverige	25
7.1.1	<i>Metaforer och värdeladdade ord</i>	25
7.1.2	<i>Vi är Sverige</i>	27
7.1.3	<i>Återblickarna</i>	30
7.1.4	<i>Hjälten</i>	31
7.2	Sportjournalistikens framställning av Malmö FF	33
7.2.1	<i>Partiskhet</i>	33
7.2.2	<i>Zlatan Ibrahimovic</i>	36
7.2.3	<i>Två skilda världar</i>	38

7.3 Sammanfattning och svar på frågeställningar	39
8. Slutsats och diskussion	39
8.1 Förslag till vidare forskning	43
Referenser	44
Bilagor	I
Aftonbladets texter om Sverige i VM	I
Sydsvenskans texter om Sverige i VM	I
Aftonbladets texter om Malmö FF i Champions League	II
Sydsvenskans texter om Malmö FF i Champions League	II

1 Introduktion

Den 25 augusti 2015 exploderade Malmö Stadion i ett glädjevrål efter 90 spelade minuter när det stod klart att Malmö FF hade besekrat skotska Celtic med totalt 4-3 och därmed var kvalificerade för 2015/2016 års Champions League. Malmö FF skulle återigen representera Sverige i världens största klubbtagsturnering inom fotbollen.

Den 13 november 2017 tystade det svenska herrlandslaget i fotboll publiken på San Siro efter att ha spelat 0-0 och därmed slagit ut Italien med sammanlagt 1-0 i den avgörande playoff-matchen till VM i Ryssland 2018. Sverige skulle för första gången sedan 2006 spela ett världsmästerskap i fotboll.

Ett klubbtag, ett landslag – och liknande texter om de båda lagen i svenska medier. Eller? Enligt Ehn ”förkroppsligas vårt land i internationella mästerskap på ett sätt som talar direkt till många svenskars känslor, eller via den chauvinistiska *sportjournalistiken* – samtidigt som kroppen och dess prestationer nationaliseras och blir en symbol för Sverige” (Ehn, 1993, s. 204). Men hur pass patriotisk och subjektiv bör och får en sportjournalist vara? Är journalister mer partiska när de formulerar texter om landslaget i jämförelse med klubbtagen? I en studie med journalister från Sverige, Polen och Ryssland visar det att journalister i alla tre länderna sätter ideal som är knutna till public service-traditionen högst – det vill säga neutralitet och objektivitet, att vara fristående från olika intressen och att föra fram åsikter är det viktigaste för journalister i dessa tre så olika länder (Anikina, 2015).

Är sportjournalister objektiva i Sverige i dag? Bidrar fosterlandskärleken till att journalister i dag plockar fram Sverigehjärtat utanför journalistkostymen och framför någon form av hejarklacksjournalistik? I den här studien kommer jag att undersöka förhållandet mellan *sportjournalistik* och *nationalitet*, för att ta reda på huruvida och om sportjournalister är subjektiva i sina texter som berör såväl klubbtag som landslag. Studiens vetenskapliga problem blir således identifikation, nationalism samt det lokala och rikstäckande där jag kommer undersöka fenomenet sportjournalistik och nationalitet. Enligt Ehn ”är idrotten nationalistisk över hela världen, och i Sverige finns knappast något annat område där fosterlandskärleken uttrycks lika starkt och unisont av så många” (Ehn, 1993, s. 206). Vidare skriver Ehn (1993) att det inom idrotten inte

verkar finnas några spärrar mot patriotism, att det är fullt tillåtet att heja på Sverige och att visa starka känslor inför svenska segrar och nederlag.

Oavsett hur bra det går för Sverige i ett mästerskap, eller för ett svenskt klubbtag ute i Europa, är det viktigt för journalister att komma ihåg den svenska pressetikens publicitetsregler i allmänhet men den första punkten i synnerhet, som lyder enligt följande: ”Massmediernas roll i samhället och allmänhetens förtroende för dessa medier kräver korrekt och allsidig nyhetsförmedling” (Journalistförbundet, 2018), något som bör innebära att en journalist bör vara objektiv i sin roll. Steven Maras (2013) utgår från det objektiva perspektivet som Everette E. Dennis presenterade i *Basis issues in mass communication: a debate* och sammankopplar objektivitet och journalistik till följande tre nyckelpunkter:

1. Skilja fakta från åsikt.
2. Presentera en känslomässig fristående syn av nyheterna.
3. Sträva efter rättvisa och balans.

Inom idrottsforskningen finns det många studier om förhållandet mellan just *sportjournalistik* och *nationalitet* där medieforskare har undersökt hur sport och idrott länkas till identitetsfrågor (Enbom & Carlsson, 2015). Utifrån den faktan och utifrån ovan nämnda inledning är denna studien således intressant då studiens avsikt är att belysa hur sportjournalistiken framställer texter om det svenska herrlandslaget efter deras matcher i fotbolls-VM i Ryssland 2018 och Malmö FF efter deras matcher i Champions League säsongen 2015/2016 – om inslag av patriotism och objektivitet finns med i dessa texter. Vidare har den här studien både inomvetenskaplig och samhälllig relevans. Studien är angelägen för journalistikforskningen då jag inte har hittat tidigare forskning där *jämförelser* mellan landslag och klubbtag görs. Det finns tidigare forskning om hur förhållandet mellan sportjournalistik och klubbtag ser ut utifrån ett nationalistiskt och objektivt perspektiv, likaså som det finns tidigare forskning om hur förhållandet mellan sportjournalistik och landslag ser ut utifrån ett nationalistiskt och objektivt perspektiv – vad det däremot inte finns är tidigare forskning som jämför landslag med klubbtag och här ser jag en ”lucka” som jag vill fylla. Den samhällliga relevansen i den här studien blir således att undersöka huruvida sportjournalister är objektiva i sina texter, utan att vara nationalistiska, vilket de bör vara sett utifrån de pressetiska reglerna.

2 Syfte

Syftet med den här studien är att undersöka hur den svenska sportjournalistiken, kvälls- och lokaltidningar, framställer det svenska herrlandslaget och svenska klubblag.

Undersökningen baseras på krönikor från när landslaget spelade fotbolls-VM i Ryssland 2018 och när Malmö FF representerade Sverige som det enda svenska laget i Champions League säsongen 2015/2016. Vidare är studiens syfte att undersöka vilka likheter och skillnader som finns mellan kvälls- och lokaltidningar när de rapporterar om landslaget och Malmö FF. Studiens forskningsfrågor blir således hur svensk lokal- och kvällspress framställer fenomenet, det vill säga landslag och klubblag, samt vilka skillnaderna är. För att operationalisera de här forskningsfrågorna har nedanstående två frågeställningar tagits fram.

2.1 Frågeställningar

1. Hur framställer sportjournalistiken det svenska herrlandslaget och Malmö FF?
2. Vad finns det för likheter och skillnader mellan Aftonbladets och Sydsvenskans gestaltning av lagen?

3 Bakgrund

I det här kapitlet presenterar jag bakgrundsfakta till det som avgör kärnan i den här studien och som är relevant för studiens fortlöpande. Följande begrepp kommer att förklaras i detta kapitel: *sportjournalistikens evolution, nationalism, objektivitet, Sveriges VM-historia, Malmö FF, Aftonbladet och Sydsvenskan.*

3.1 Sportjournalistikens evolution

I dag är sport en självklar del av mediernas utbud, på samma sätt som det är en självklar del av människors vardagsliv. Så har det inte alltid varit. Allt fler tidningar började efter OS i Stockholm 1912 inse att sporten hade kommit för att stanna. Dels på grund av att Sverige blev bästa nation, men även för att publikintresset var stort (Wallin, 1998). Det skulle däremot dröja ytterligare åtta år, till 1920, innan Dagens Nyheter som första

tidning i Sverige valde att publicera sportmaterialet på en egen sida i tidningen. Därefter dröjde det inte länge förrän andra tidningar gjorde likadant. Utvecklingen gick framåt och från och med 1930-talet har sportavdelningen varit den största specialavdelningen i svenska dagstidningar. Sportjournalistiken fortsatte sedan att växa under åren 1945-1990, om än i en lugnare takt än tidigare (Wallin, 1998).

I takt med att sportjournalistiken utvecklades i allmänhet utvecklades även andra format i synnerhet, som tv och radio. Göran Eriksson (2006) refererar till Raymond Boyles och Richard Haynes *Power Play – Sport, the Media & Popular Culture* samt Knut Hellands *Sport, medier og journalistikk* när han förklarar att under hela 1900-talet har sportens utveckling pågått i medierna, men det var först under 1990-talet som det accelererade, främst som en följd av tv-marknadens tillväxt. Med egna ord förklarar Eriksson utvecklingen enligt följande:

Dagstidningar har i dag ofta en omfattande sportsektion, eller egna sportbilagor. I radio (SR) sänds sportnyheter ett antal gånger varje dag och varje vardagskväll sänder sportradion (i P4) ofta två till tre timmar sport. Helgerna rymmer inte sällan ännu längre sändningar. För de olika tv-bolagen är sport ett centralt konkurrensmedel. I dag finns ett antal tv-kanaler (satellit, kabel, digitala) som enbart sänder sport (t.ex. Eurosport och Viasat Sport). De vanligaste kanalerna i Sverige (t.ex. SVT, TV4, TV3) har dagliga sportsändningar och mellan dem pågår ständigt en kamp om sändningsrättigheter till evenemang. Lägg därtill webben där det i dag finns ett komplext nätverk av olika sajter (Eriksson, 2006, s. 228).

För att summera det hela är sportmaterial i dag den enskilda specialavdelning som tar upp mest utrymme i tidningarna. ”Att ta del av sport via medierna är en självklar del av människors vardag och i många fall integrerat i ett mer rutinmässigt beteende” (Eriksson, 2006, s. 228-229). Denna bakgrundsfakta om sportjournalistikens evolution anser jag vara relevant att förankra i ett tidigt skede då studiens syfte är just att undersöka förhållandet mellan sportjournalistiken och nationalitet.

3.2 Nationalism

Då denna studiens huvudsakliga syfte är att beskriva förhållandet mellan sportjournalistik och nationalitet, vill jag förklara begreppet nationalism och dess innebörd då detta är ett av de mest centrala begreppen i studien. Nationalencyklopedin

definierar begreppet nationalism enligt följande:

Tankesystem som utgår från att det finns en speciell grupp, nationen, med vissa karakteristiska, att de med nationen förknippade värdena och intressena är viktigare än andra kollektiva värden och intressen och att förverkligandet av nationens intressen förutsätter största möjliga politiska oberoende (Nationalencyklopedin, 2018).

Vidare utvecklar författarna till *Försvenskningen av Sverige* begreppet genom att hävda att ”både nationalitet och etnicitet är begrepp som används för att överbrygga uppenbara skillnader och motsättningar inom en stat, ett land eller en folkgrupp, för att öka den inre sammanhållningen” (Ehn, Frykman & Löfgren, 1993, s. 13), där båda företeelserna manifesteras genom känsloladdade *symboler* och andra kulturellt laddade former. För att vinkla begreppet nationalism mot studiens syfte, förhållandet mellan sportjournalistik och nationalitet, skriver Ehn att ”utan sportjournalistiken och medias sätt att presentera tävlingarna, segrarna och nederlagen, blir denna nationella känsloladdning obegriplig” (Ehn, 1993, s. 215). Ehn vidareutvecklar sin mening med att hävda att ”idrottens handlingar måste översättas, från fysiska och mätbara presentationer till *symboliska* och mer mångtydiga budskap” (Ehn, 1993, s. 215). Det är sportjournalistiken som verkställer denna omtolkning.

3.3 Objektivitet

Objektivitet är ett problematiskt begrepp. Då detta är ett ord som återkommer väldigt ofta i den här studien anser jag att det behöver förankras i ett tidigt skede. Som journalist bör man sträva mot objektivitet, samtidigt som krönikor – som jag analyserar i den här studien – är mer friare som format. I den här delen kommer därför min syn på begreppet objektivitet och hur jag kopplar det till den här studien.

Lars Bergström (1972) ger några exempel på problem som på ett mer eller mindre centralt sätt figurerar i diskussionen om samhällsvetenskapernas objektivitet. Bland annat ställer han följande fråga: ”Är sanning en nödvändig och/eller tillräcklig betingelse för objektivitet?” (Bergström, 1972, s. 10). Vidare hävdar Bergström att termen ”objektivitet” kan tolkas och har tolkats på flera olika sätt. En av punkterna som Bergström tar upp i sin bok är *värderingsobjektivitet*. Bergström utvecklar begreppet enligt följande:

För många av dem som har sysslat med ”objektivitetsproblemet” i samhällsforskningen har detta problem antagligen sin grund i att de å ena sidan är övertygade om att värderingar influerar vetenskaplig verksamhet samt att de å andra sidan tar för givet att värderingar är – eller åtminstone mycket väl kan vara – subjektiva, godtyckliga eller okontrollerbara (Bergström, 1972, s. 43).

Vidare skriver Bergström att ”man kunde till exempel kräva någon form av objektivitet hos själva de värderingar som kan tillåtas att influera vetenskaplig verksamhet” (Bergström, 1972, s. 43).

Objektivitet är således, precis som Bergström beskriver det, ett problematiskt begrepp. I den här studien kommer begreppet objektivitet att synas vid flera tillfällen. Likaså kommer begreppet partiskhet att användas flitigt – partiskhet som innebär motsatsen till objektivitet. Bergström nämner ovan att man kan kräva någon form av objektivitet hos de värderingar som kan tillåtas att influera. Det är här jag vill poängtera hur jag använder begreppet i min studie. Då jag analyserar krönikor, som är ett friare format, kommer jag att analysera mitt empiriska material för att se om det finns någon form av objektivitet i journalisternas värderingar. Gränsen kommer att vara hårfin, men i min analys kommer det tydligt att framgå varför jag tolkar en krönika som partisk – och varför jag tolkar en krönika som objektiv.

3.4 Sveriges VM-historia

Det svenska herrlandslaget deltog i sitt första världsmästerskap, VM, i fotboll 1934. Fyra år senare, var Sverige återigen med och förlorade då bronsmatchen mot Brasilien. I och med andra världskriget dröjde det till 1950 innan Sverige skulle spela VM igen. Där och då genomförde svenskarna sitt bästa mästerskap hittills och vann bronsmatchen mot Spanien. Åtta år senare, 1958, var det dags att tangera rekordet från 1950 – Sverige tog silver efter att ha förlorat mot Brasilien i finalen. Ett silver som än i dag är landslagets främsta prestation genom tiderna. Efter misslyckade VM-kval missade Sverige att ta sig till såväl VM -62 som VM -66. Under 70-talet var Sverige tillbaka i turneringen under samtliga mästerskap men gjorde inget större avtryck, som bäst blev det en femte plats under VM i Västtyskland 1974. Under 80-talet upprepade Sverige misslyckandet under 60-talet och lyckades inte kvalificera sig till varken VM i Spanien eller VM i Mexiko. Desto bättre gick det under 90-talet – och framförallt under VM i USA 1994 när Sverige tog brons och fick hela landet att drabbas av fotbollsfeber. Under 2000-talet hade

Sverige lyckats med att kvalificera sig till två mästerskap – VM 2002 i Sydkorea/Japan samt VM 2006 i Tyskland. Efter VM i Tyskland gick det trögare för landslaget och det tog hela tolv år innan Sverige ånyo kvalificerade sig till VM i Ryssland 2018 (Svensk fotboll, 2018).

3.5 Malmö FF

Den 24 februari 1910 bildades den svenska fotbollsklubben Malmö FF. Den skånska fotbollsklubben tog sitt första SM-guld i Sveriges högsta serie, allsvenskan, år 1944. Mellan åren 1949 och 1951 vann klubben tre raka SM-guld. Framgångarna för fotbollsklubben fortsatte och under 70-talet bärgade klubben hela fem SM-guld. Under 80-talet mäktade Malmö FF med att säkra två SM-guld, därefter började det gå tyngre för klubben. 1999 var och förblir ett svart år för den skånska klubben då laget för första – och så här långt – enda gången degraderades från Sveriges högsta serie, allsvenskan. Vistelsen i Sveriges näst högsta serie, superettan, skulle visa sig vara kortvarig. Efter endast en säsong i superettan var Malmö FF tillbaka i svensk fotbolls finrum. 2000-talet har sedan präglats av framgångar och när klubben säkrade sitt 20:e SM-guld 2017 bekräftade Malmö FF på nytt att de är Sveriges mest framgångsrika klubb genom tiderna (Malmö FF, 2018).

3.6 Kort om Aftonbladet

Aftonbladet grundades av Lars Johan Hierta och det första numret gavs ut den 6 december 1830. Tidningen har den politiska beteckningen ”obunden socialdemokratisk” och har funnits på internet sedan 1994 (Aftonbladet, 2018). År 2000 förändrade Anders Gerdin, dåvarande chefredaktör, och Lasse Östling, dåvarande sportchef, tidningsbranschen när de annonserade att de skulle trycka Sveriges första dagliga sporttidning – Sportbladet. De båda grundarna av Sportbladet inspirerades av den italienska tidningen *La Gazzetta dello Sport* och dess rosa färg. Den rosa färgen skulle symbolisera att Aftonbladet tog sport på allvar (Resumé, 2018).

Aftonbladets vision är att vara Sveriges mest engagerande nyhetskälla som värnar sanningen, granskar makten och ger inflytande genom journalistik. Enligt Aftonbladet ska deras journalistik utgå från läsarens perspektiv, vara innovativ och lyhörd för samtida trender. Vidare är Aftonbladet anslutet till Allmänhetens pressombudsman och

Pressens opinionsnämnd och förhåller sig därmed till de pressetiska reglerna (Aftonbladet, 2018).

3.7 Kort om Sydsvenskan

Sydsvenskan är en tidning som betecknar sig som ”oberoende liberal”. Den 8 maj 1848 gavs det första numret av Sydsvenskan ut, som på den tiden gick under namnet Snäll-Posten. Utgivare och redaktör var Bernhard Cronholm. I jämförelse med Aftonbladet tog det ytterligare ett år innan Sydsvenskan etablerade sig på internet, 1995 var året då sydsvenskan.se såg dagens ljus för första gången (Sydsvenskan, 2018).

4 Tidigare forskning

I det här kapitlet kommer jag att redogöra för tidigare konkreta vetenskapliga studier som gjorts inom området. Jag kommer att förklara vad den tidigare forskningen har undersökt, vilka metoder som har använts samt vad den har kommit fram till. Avslutningsvis kommer jag att beskriva varför den tidigare forskningen är relevant för min studie.

4.1 Sportjournalistikens inkluderande mekanismer

I *Mediernas Vi och Dom* har Göran Eriksson skrivit kapitlet ”*Det här är lycka*” – om sportjournalistikens inkluderande mekanismer där han undersöker hur sportjournalistiken kan bidra till att upprätthålla en nationell – svensk – identitet, och därigenom kunna skapa en andrafiering (Eriksson, 2006). Det stora fokuset i Erikssons studie är sportjournalistikens språkbruk, de konventioner som tillämpas för att skildra idrottsevenemang. Erikssons studie har influerats av metoder som tillämpas av kritisk diskursanalys, vilket är den metod som jag själv använder mig av i den här studien. Vidare har Erikssons analyserade material bestått av kvällspress från två stora mästerskap: Fotbolls-VM 2004 samt friidrotts-VM 2005.

I sin studie skriver Eriksson (2006) att ord som till exempel bragd, triumf, hjälte och stordåd lever kvar i sportvärlden samt att den medierade idrotten skapar lättillgängliga former för identifikation. Dessutom är smeknamn vanliga och en nästan övertydlig

metaforik tillämpas. Vanligt är också ”bruket av strids- eller krigsmetaforer och språket rymmer ofta tydliga värderingar och känsloladdade ord” (Eriksson, 2006, s. 231-232), värderingar och känsloladdade ord som jag kommer att analysera i min egen studie för att få svar på mina frågeställningar. Vidare skriver Eriksson följande:

Sportjournalistik har knappast rollen som saklig eller en kritisk granskare av evenemangen, utan man kan många gånger positionera sig som en ivrig påhejare av svenska idrottare. Expressen har t.ex. på redaktionell plats i tidningen under EM i fotboll 2004 en blågul gurlang och texten Heja Sverige i överkant (Eriksson, 2006, s. 232).

Återigen är det ett tecken på att Erikssons studie har relevans för min studie eftersom mitt syfte är att undersöka hur den svenska sportjournalistiken, kvälls- och lokaltidningar, framställer det svenska herrlandslaget och svenska klubbtag.

Eriksson delade upp sin analys utifrån sex olika teman; 1) det jublande svenska folket, 2) ett gemensamt förflutet, 3) svenska hjältar, 4) nationell antagonism, 5) svenska idrottares förankring i familj och vardagsliv, samt 6) urskiljande av den andre, där han presenterade varje tema med mer konkreta exempel. Eriksson kommer bland annat fram till att utgångspunkten är att sportjournalistiken fyller en viktig ideologisk funktion genom att reproducera föreställningar om just den gemenskapen (Eriksson, 2006). Vidare kommer han fram till att sportjournalistiken genom sin självklara roll nästan har en ”unik position att reproducera en berättelse om det gemensamma svenska där ingen annan institution i samhället torde ha samma möjlighet att reproducera känslor om det nationella” samt att ”analysen har tydliggjort att kvällspressens språkbruk i samband med stora idrottsmästerskap bidrar till att konstruera en bild av en glad allmänhet” (Eriksson, 2006, s. 251).

4.2 The geopolitics of failure: Swedish journalism and the demise of the national ice hockey team in Salt Lake City, 2002

Peter Dahléns kapitel *The geopolitics of failure: Swedish journalism and the demise of the national hockey team in Salt Lake City, 2002* i tidskriften *Sport in Society* (2013) är ytterligare tidigare forskning som är relevant för min studie. Syftet med Dahléns studie var att analysera representationen av nationell identitet i svenska medier före, under och efter ishockeyturneringen i Salt Lake City, OS (olympiska spelen, 2002). Vidare syftade analysen till att definiera och förklara de grundläggande dimensionerna av mänsklig

erfarenhet och kulturer på jobbet i massmedierade sportevenemang genom att utforska sportmedier med avseende på bland annat deras kollektiva identiteter (Dahlén, 2013). Det största fokuset som Dahlén undersökte låg dock på hur medierna hängde ut Sveriges dåvarande målvakt Tommy Salo efter dennes fiasko i kvartsfinalen mot Vitryssland.

Inför OS i Salt Lake City var Sverige en av favoriterna till att ta hem guldmedaljen. Efter segern mot Tjeckien avancerade Sverige till kvartsfinal och målvakten Tommy Salo ansågs enligt Aftonbladet vara ”magnifik” och enligt Sydsvenskan ansågs han vara ”den bästa målvakten i turneringen så här långt”. I kvartsfinalen väntade Vitryssland och där förväntades Sverige ta en så kallad promenadseger och avancera till semifinal utan problem (Dahlén, 2013). Väl i mötet mot Vitryssland förlorade Sverige med 4–3 efter att Sveriges målvakt Tommy Salo stått för en ordentlig målvaktstavla då han släppte in en puck från mittzon. Direkt efter matchen toppade bland annat Aftonbladet sin hemsida med rubriken ”SKÄMS, SKÄMS, SKÄMS” och syftade då på nämnda Tommy Salo. Dagen efter fortsatte Aftonbladet på samma spår med rubriken ”SKAMMENS DAG” medan Expressen publicerade en bild på Tommy Salo under rubriken ”Förlåt mig” (Dahlén, 2013).

Ett av resultaten som Dahlén kom fram till i sin undersökning var att kvällstidningar – såsom Aftonbladet och Expressen – utökade sin sportbevakning våren 2000 och att detta då gjorde att de var tvungna att hitta nya vägar till sina rubriker för att få läsarnas uppmärksamhet, bland annat genom ett grövre språk (Dahlén, 2013). Detta är vad som hände med Tommy Salo. ”Genom hans katastrofala ingripande i matchen mot Vitryssland omvandlades Salo från en mytisk varelse till en annan, från en hjälte till syndabock” (Dahlén, 2013, s. 592).

Dahléns studie är relevant för min studie eftersom att jag i min studie undersöker förhållandet mellan sportjournalistik och nationalitet, precis som Dahlén har gjort. Vidare berör min, precis som Dahléns, studie kvällstidningar och lokaltidningar när de skriver sina texter om landslag, i mitt fall även klubblag. Det måste nödvändigtvis inte vara i form av ett grövre språk, men om det visar sig att de är partiska eller kritiska så kan det eventuellt ha att göra med att de vill få större uppmärksamhet. Även om det inte

är samma sport – ishockey mot fotboll – så är Dahléns studie relevant för min studie eftersom vi båda undersöker snarlika förhållanden.

4.3 Impact of Football in Nation-Building

I Roland Egbe Ndip Eyongs doktorsavhandling *Impact of Football in Nation-Building* inleder författaren med att nämna att tack vara fotbollens popularitet så har den potentialen att spela en roll i det sociala samt i utvecklingen av ett land. Avhandlingens uppdrag är därför att förstå fotbollens inverkan i nationalbyggnadsprocessen, där syftet med undersökningen är att utvärdera fotbollens inverkan i nationsbyggandet (Eyong, 2018). Eyong har undersökt sekundära källor utifrån fem olika länder för att komma fram till sitt resultat. Följande fem länders fotboll och deras nationsbyggande har analyserats: Argentina, Brasilien, Kamerun, Elfenbenskusten samt Sydafrika. Som metod i sin doktorsavhandling har Eyong använt sig av en systematisk kvalitativ dokumentanalys, ett metodval som han motiverar enligt följande:

Med den enda anledningen att analysera tidigare forskningsmaterial i ämnet för att få en klar förståelse vad som har gjorts och för att använda ett induktivt resonemang för att närma sig några av de viktiga teorierna och koncepten med tanke på det faktum att olika forskningsmetoder har antagits i liknande forskning tidigare (Eyong, 2018, s. 26).

I sitt resultat och vad han har kommit fram till inleder Eyong med att poängtera att ”det inte finns någon sport i dag som är mer populär och stark i sin globala räckvidd, eller mer länkad till internationell politik än fotboll” (Eyong, 2018, s. 81). Det mest framträdande resultaten i Eyongs doktorsavhandling – och även mest relevanta resultaten för min egen studie – är att fotboll påverkar processen för nationsbyggande samt att sporten ”representerar många nationers stolta *identitet* och förser dessa nationer med något; speciellt, stolthet, eufori, hopp, ikoner och hjältar, legendarer som ingen lagstiftning eller regering kan tillhandahålla” (Eyong, 2018, s. 83).

Eyongs doktorsavhandling är således relevant för min studie eftersom fotbollen och deras nationsbyggande – i mitt fall landslaget och Malmö FF – är något som kan påverka hur Aftonbladets och Sydsvenskans journalister formulerar sina texter kring de båda lagen. Hur förhåller sig lokaltidningarnas (Sydsvenskans) journalister till Malmö FF utan att vara för objektiva? Och hur förhåller sig kvällstidningarnas (Aftonbladets)

journalister till Sverige utan att lägga för mycket vikt vid exempelvis hjältebegrepp? Dessa frågor och vice versa är starkt kopplade till min studie och därför är Eyongs doktorsavhandling relevant för min studie.

5 Teoretisk referensram

I det här kapitlet presenteras de teorier som jag har använt mig av i denna studie. Teorierna presenteras i en hierarkisk ordning, det vill säga med de mest övergripande först, för att sedan blir mer och mer konkreta – där jag redogör för samtliga teorier varför de är relevanta för min studie. Studien bygger på följande tre teorier: *diskurs*, *framing*: *gestaltningsteorin* och *objektivitet*.

5.1 Diskurs

”Diskursteorin syftar till en förståelse av det sociala som diskursiv konstruktion, där alla sociala fenomen i princip kan analyseras med diskursanalytiska redskap” (Winther Jørgensen & Phillips, 2000, s. 31). Vidare skriver författarna att den överordnade tankegången i diskursteorin är att sociala *fenomen* aldrig är färdiga eller totala (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Det sociala fenomenet som kommer att analyseras i den här studien är förhållandet mellan sportjournalistik och nationalitet. För att påvisa hur jag kommer applicera diskurs som teori i min studie har jag valt att ett stycke ur Winther Jørgensen & Phillips bok *Diskursanalys som teori och metod* som på ett välformulerat sätt beskriver hur diskurs som teori kan komma till användning:

Hela den medicinska forskningen går ut på att dela upp kropp, sjukdom och behandling i beståndsdelar och beskriva relationerna mellan delarna på ett entydigt sätt. Den medicinska diskursen spänner alltså ut ett nät av betydelse och deras relationer till varandra över en bestämd domän som har med kropp och sjukdom att göra. I den meningen är det fråga om en diskurs: alla tecken är moment i ett system och tecknens betydelse bestäms av deras relationer till varandra (Winther Jørgensen & Phillips, 2000, s. 33).

Beskrivningen som gjorts i citatet ovan går sedermera att anbringa på min studie. I den här studien kommer jag inte att analysera kropp, sjukdom och behandling – utan jag

kommer istället bland annat att analysera nationalitet, fotboll, Sverige och Malmö FF för att se hur *sportjournalisternas* relation till dessa begrepp är – något som kommer att analyseras utifrån de två forskningsfrågor som studien innehar.

Vidare skriver författarna att ”kollektiv identitet eller gruppbildning uppfattas i diskursteorin efter samma principer som individuell identitet” samt att ”identiteten är *föränderlig* – precis som diskurserna är det” (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Återigen blir diskurs som teori relevant för min studie eftersom det i grund och botten är journalisternas identitet som jag ska undersöka i den här studien – om de tar ställning för exempelvis det svenska landslaget eller för Malmö FF. För att förankra teorin som ytterligare användbar i den här studien går det att citera Peter Berglez som fastslår följande; ”Den mer grundläggande definitionen är diskurs som språkuttryck och samtal” (Berglez, 2010).

För att summera det hela är diskurs således relevant för min studie eftersom jag; 1) kommer använda mig av kritisk diskursanalys som metod i min studie och för att 2) jag kommer analysera sportjournalistik och nationalitet som *fenomen* – vilket i hög utsträckning även har att göra med identitet, i det här fallet den nationella identiteten. Diskursteorin går även att länka till mina frågeställningar då jag kommer att identifiera teman och mönster i de texter som jag analyserar.

5.2 Framing: gestaltningsteorin

Utgångspunkten för framing, som på svenska översätts till gestaltningsteorin, är att mänsklig interaktion formas genom meningsskapande processer (Shehata, 2015). Därför handlar gestaltningar i själ och hjärta om kommunikationens roll för hur människor förstår sin omvärld. Shehata utvecklar resonemanget enligt följande:

I diskussioner om relationen mellan dagordningsteorin och gestaltningsteorin brukar det ofta konstateras att dagordningsteorin handlar om *vad* som befinner sig på dagordningen, exempelvis en sakfråga, medan gestaltningar syftar på *hur* denna sakfråga framställs eller uppfattas (Shehata, 2015, s. 360).

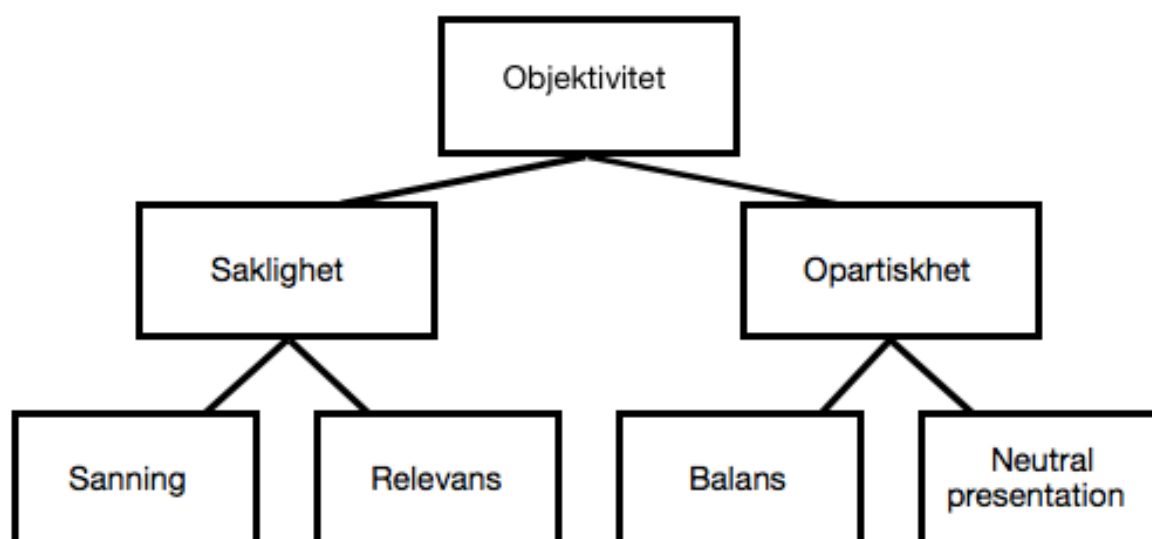
Ytterligare en utgångspunkt enligt Shehata är att journalistiska gestaltningar är oundvikliga – ibland orsakade av medvetna och ibland omedvetna val i journalisters

arbete. ”Journalistiska gestaltningar är någonting mer. Det handlar om allt från den journalistiska infallsvinkeln, vilka källor som får uttala sig, vilka fakta som återopas och – inte minst – hur *värdeladdade* ord används” (Shehata, 2015, s. 362).

I och med att jag redan vet vad som ska undersökas, det vill säga det som befinner sig på dagordningen – det svenska landslaget och Malmö FF – blir gestaltningsteorin relevant för min studie eftersom jag kommer att analysera *hur* sportjournalistiken i sina texter framställer just landslaget respektive Malmö FF. Vidare är *värdeladdade* ord något som jag kommer att analysera i mina texter, detta för att ta fram diskurser och mönster som i längden kan peka på om sportjournalistiken använder sig av partiska drag eller ej. Denna teorin kopplas dessutom direkt till min första frågeställning som lyder ”*hur* framställer sportjournalistiken”, vilket är precis vad framing handlar om, *hur* något framställs.

5.3 Objektivitet

För att medierna i samhället ska bidra till jämlikhet krävs det att de är objektiva, både när det kommer till insamling, behandling och spridning av information. Vidare delas objektiviteten i mediernas uppdrag in i två delkrav: saklighet och opartiskhet (Johansson, 2015). För att förtydliga detta refererar Bengt Johansson (2015) till Jörgen Westerståhls *Objektiv nyhetsförmedling* och Westerståhls objektivitetsmodell som ser ut enligt följande:

Kravet på saklighet innebär att nyheten ska vara sann och att den ska vara relevant – där även sanningskravet är centralt. Även om rutan om saklighet är intressant för den här studien är rutan om opartiskhet desto mer intressant för studien:

Kravet på balans eller opartiskhet är dock de centrala begreppen i de empiriska analyserna. Vid en tvåpartskonflikt, som kanske är den vanligaste konflikttypen, blir det centralt att behandla båda parterna lika. Det sista delkravet gäller neutral presentation. Det innebär att ordval och uttrycksätt inte får användas på ett sådant sätt att journalisten tar *ställning* för en av parterna i konflikten (Johansson, 2015, s. 192).

Teorin om objektivitet är högst relevant för den här studien då studiens avsikt är att undersöka om journalister skiljer på sitt sätt att skriva om landslaget respektive Malmö FF – om de är mer partiska eller kritiska i något av fallen. I det indragna citatet ovan nämner Johansson att journalisten inte får ta *ställning* för en av parterna, ett citat som går att koppla till mina frågeställningar då dessa kommer få fram om journalisterna är objektiva eller ej.

6 Metod

I följande kapitel presenterar jag den metod som jag har valt att använda i studien, nämligen kritisk diskursanalys. Vidare redogör jag för de material som jag har valt ut till analysen. Därefter utvecklar jag mina två frågeställningar till mer konkreta analysfrågor som underlättar mitt analysarbete. Till sist redogör jag för undersökningens tillförlitlighet samt kommer med en kritisk reflektion över mitt val av metod innan jag avslutar med etiska överväganden.

6.1 Kritisk diskursanalys

I den här studien valde jag att använda mig av kritisk diskursanalys som metod för att undersöka mitt empiriska material om det svenska herrlandslaget och Malmö FF.

Kritisk diskursanalys kan utföras på alla typer av diskurser, texter och medier. Det är dock viktigt att fördjupa sig i den aktuella diskursens, textens och mediets karaktär, i vårt fall nyheter (diskurs), nyhetsartikel (text) och nyhetspress (medier) (Berglez, 2010, s. 273).

Den aktuella diskursens, texten och mediets karaktär har i mitt fall varit texterna om det svenska herrlandslaget respektive Malmö FF. Nyheterna om det som jag har undersökt har varit *diskursen*, krönikorna har varit *texten* och Aftonbladet samt Sydsvenskan har varit *medierna*. I grund och botten stävar den kritiska diskursanalysen att lyfta upp de omedvetna sociokulturellt processerna på medvetandeplanet genom att formulera: ”Varför är texten som den är?” (Berglez, 2010).

Jag undersökte varför texterna var som de var utifrån mitt syfte och mina frågeställningar. Detta gjordes eftersom såväl mitt syfte som mina frågeställningar passade väl ihop med den kritiska diskursanalysen som metod. Då studiens syfte var att undersöka hur kvälls- och lokaltidningar framställde det svenska herrlandslaget och svenska klubbtag samt vilka likheter och skillnader de båda tidningarna hade när de gestaltade lagen, ansåg jag att den kritiska diskursanalysen var en väl fungerande metod för studien. ”När man sitter med en artikel framför sig som ska bli föremål för analys är det bra att försöka få ett grepp om artikelns huvudsakliga innehåll. Vad handlar artikeln om?” (Berglez, 2010, s. 277). Således var den kritiska diskursanalysen den mest lämpade metoden för min studie.

Min kritiska diskursanalys genomfördes på följande vis: Jag började med att analysera de delar i mitt empiriska material som kunde besvara mina frågeställningar – först Aftonbladet, därefter Sydsvenskan. När jag hade gjort det kunde jag jämföra de båda tidningarna och identifiera gemensamma och skiftande diskursiva teman och mönster som jag sedan utformade min slutliga analys efter.

6.2 Material och avgränsningar

Fotbolls-VM är ett av världens största evenemang och Champions League är världens största klubbtagsturnering. Med andra ord innebar det att det fanns väldigt mycket material till den här studien. Dessutom rapporterar såväl press, radio och tv om dessa turneringar, vilket gör utbudet ännu större. För att uppnå så pass bra kvalitet som möjligt i min studie var jag därför tvungen att avgränsa mig och göra ett strategiskt urval. Därför avgränsade jag mig mot press. Det strategiska urvalet gjorde jag därför att jag på förhand visste att jag skulle använda mig av krönikorna som publicerades direkt efter matchernas slut. ”Strategiskt utvalda fall är visserligen inte representativa för

populationen som helhet i alla dess detaljer, men genom att analytiskt generalisera resultaten till en teori lyfter man fram allmängiltiga aspekter som kan förväntas säga något väsentligt om också övriga närliggande fall i populationen (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Towns & Wängnerud, 2017).

Den press jag valde att analysera i den här studien bestod av en kvällstidning samt en lokaltidning. Anledningen till varför jag valde på det viset var för att jag ville få med en av Sveriges största kvällstidningar med några av Sveriges främsta krönikörer. Valet på lokaltidning föll på den tidning som är störst i Skåne och som har störst bevakning över Malmö FF. Således föll mina val på Aftonbladet respektive Sydsvenskan.

Aftonbladet är tillsammans med Expressen en av Sveriges största kvällstidningar, vilket innebär att den når ut till en väldigt stor del av Sveriges befolkning, precis som Expressen. I och med att min studie endast hade plats för en kvällstidning, annars hade den blivit alltför omfattande, föll valet på Aftonbladet. Det kunde lika gärna blivit Expressen men mitt beslut föll på Aftonbladet. Det som vägde över för Aftonbladets vinning var att de har fler profilerade krönikörer än vad Expressen har, såsom Erik Niva, Simon Bank och Johanna Frändén. Namn som vägde något tyngre än dito på Expressens sida.

Gällande val av lokaltidning fanns det flera tidningar att välja mellan. Skåne har ett stort utbud av tidningar där Sydsvenskan och Skånska Dagbladet är de två som är bland de största. Sydsvenskan ges ut varje dag i veckan och har 54 000 exemplar under måndag till torsdag, samt 75 000 exemplar under fredag till söndag. Skånska Dagbladet är en sexdagarstidning och 2017 var deras genomsnitt per utgivningsdag 18 300 exemplar. I och med att Sydsvenskan är större än vad Skånska Dagbladet är föll mitt val på den tidningen. Dessutom är Sydsvenskan den tidning som bevakar Malmö FF mest. Vidare kunde jag valt en tidning med mer distans från Malmö och Malmö FF, men jag ville ha så pass nära lokal förankring som möjligt. Jag kunde även ha valt någon annan av de största lokaltidningarna i landet, men valet att ha en lokaltidning från staden där Malmö FF spelar vägde tyngst. Jag ville ha en av Sveriges största kvällstidningar och den största lokaltidningen i Malmö i min studie – därför föll mina val på Aftonbladet respektive Sydsvenskan.

Då en av mina frågeställningar lyder; *Vad finns det för likheter och skillnader mellan Aftonbladets och Sydsvenskans gestaltning av lagen?*, innebär detta även att det här är en komparativ studie. Jag fann det intressant att jämföra hur kvällstidningar respektive lokaltidningar gestaltar de båda lagen, detta för att jag ville få fram likheter och skillnader vilket ledde till att jag kunde analysera och identifiera diverse diskursiva teman och mönster mellan de båda utgivarna.

6.2.1 Urval

När jag valde vilka texter som jag skulle analysera hade jag många aspekter att ta hänsyn till. Skulle jag räkna med Sveriges och Malmö FF:s kvalmatcher fram till respektive turnering? Endast begränsa mig till hemmamatcher? Efter en noggrann fundering föll mitt val på att analysera texterna om Sveriges tre gruppmatcher samt Malmö FF:s tre hemmamatcher. Sverige spelade under VM i Ryssland 2018 fem matcher, tre gruppmatcher och två slutspelsmatcher (Svensk fotboll, 2018), medan Malmö FF spelade sex gruppmatcher under Champions League 2015/2016 (Uefa, 2018).

Från början var min tanke att analysera texter från samtliga matcher; samtliga Sveriges och samtliga Malmö FF:s matcher, vilket hade blivit totalt elva matcher. Eftersom mitt empiriska material hämtades från två olika tidningar, Aftonbladet och Sydsvenskan, hade detta inneburit att jag hade behövt analysera 22 olika texter då min idé var att analysera en text från varje tidning per match. För att förtydliga: för varje match som Sverige spelade under VM skulle jag analysera en text från Aftonbladet och en text från Sydsvenskan – och vice versa när det kommer till Malmö FF och Champions League. Av dessa 22 texter var tanken sedan att analysera 18 artiklar, nio från varje tidning, men även fyra krönikor: två från Aftonbladet och två från Sydsvenskan. Dessa krönikor skulle vara från en match som Sverige spelade och från en match som Malmö FF spelade, därför skulle det bli totalt fyra krönikor då jag analyserade de båda tidningarnas krönikor. Detta gick inte att genomföra.

Jag stötte tidigt på problem när jag läste Sydsvenskans artiklar om Sveriges matcher. Den första artikeln jag läste om Sveriges match mot Sydkorea hade Sydsvenskan enbart använt material från TT. De hade med andra ord inte gjort något eget om matchen. Det visade sig att det enda egna som Sydsvenskan hade gjort om Sveriges matcher under

VM i Ryssland var krönikor, något som fick mig att tänka om angående de artiklar som jag valde.

Istället valde jag att enbart fokusera på krönikor, från både Aftonbladet och Sydsvenskan då detta var något som fanns tillgängligt, jag uteslöt därmed artiklar helt och hållet. I och med att jag beslutade mig att enbart välja krönikor så ändrade jag även antalet texter som jag sammanlagt analyserade. 22 krönikor under den här studiens tidsram kändes för mäktigt att analysera på egen hand. Mitt beslut blev således att välja ut tre matcher från Sveriges deltagande i VM och tre matcher från Malmö FF:s deltagande i Champions League. Vidare beslöt jag mig för att välja Sveriges tre gruppsspelsmatcher och Malmö FF:s tre hemmamatcher. Jag uteslöt därmed texter från Sveriges slutspelsmatcher samt Malmö FF:s bortamatcher. Anledningen till att jag valde just dessa sex matcher var för att dessa texter var texter från gruppspellet, både när det gäller Sveriges del och när det gäller Malmö FF:s del. Hade jag valt att ta någon av Sveriges slutspelsmatcher eller någon av Malmö FF:s bortamatcher hade resultatet i den här studien kanske blivit annorlunda, men ett beslut om vilka matchtexter som skulle analyseras var tvunget att fattas och jag bestämde mig till slut för dessa.

När jag samlade in mitt material använde jag mig av Googles databas som utgångspunkt. Anledningen till att jag inte valde Mediearkivet Retriever var för att jag visste att jag skulle ha krönikor. Därför fanns det ingen anledning för mig att ställa in olika sökfunktioner med hjälp av Retriever och ödsla tid där, utan jag kunde vända mig till Google direkt för att få fram artiklarna. Däremot upptäckte jag under ”sökandets gång” att det underlättade att göra sökningarna direkt från Aftonbladets respektive Sydsvenskans sida, vilket jag använde mig av när jag skulle få fram texterna om Sveriges och Malmö FF:s matcher.

6.2.2 Texter om Sverige

Med hjälp av svenskfotboll.se kunde jag se vilka dagar Sverige spelade sina matcher under VM. Därför var det enkelt för mig att få fram de texter som jag behövde. Sökningen gjordes via Google den 9 december 2018. Min sökning på Google blev således; ”Sverige Sydkorea VM 2018 Aftonbladet Krönika”. När jag sökte på detta fick jag fram Sportbladets story/tagg som går under namnet *Fotbolls-VM 2018 i Ryssland*. Under den storyn fanns det oerhörda mängder material från fotbolls-VM. Jag började att

bearbeta mig neråt på sidan fram tills det att jag påträffade texterna om Sveriges matcher. Det tog inte lång tid förrän jag upptäckte krönikorna om samtliga Sveriges gruppsspelsmatcher, som de spelade mot Sydkorea, Tyskland och Mexiko. Texterna om Sydkorea och Tyskland valde jag utifrån den första krönikan som kom upp, båda dessa krönikor visade sig vara från journalisten Erik Niva. Därför valde jag en krönika från en annan journalist i matchen mot Mexiko, för att få lite variation. Krönikan från Mexiko-matchen blev därför en text av journalisten Simon Bank.

Vidare fortsatte jag med Sydsvenskans texter om Sveriges matcher. Här gick jag direkt in på Sydsvenskans hemsida och sökte, med hjälp av deras sökfunktion, på ”fotbolls-VM 2018”. Sökningen gjordes den 9 december 2018. När jag sökte på detta fick jag fram Sydsvenskans story/tagg som går under namnet *Fotbolls-VM 2018: Grupp F*. Därefter kunde jag bearbeta mig neråt fram tills det att krönikorna om Sveriges matcher dök upp. Däremot hade jag problem att upptäcka krönikan om Sveriges match mot Sydkorea, vilket fick mig att mejla Sydsvenskan. Där kom jag i kontakt med en av deras sportjournalister, Fredrik Lindstrand¹, som skickade sin krönika från just den matchen. Lindstrand skulle sedan visa sig assistera mig med att få fram texterna om Malmö FF:s matcher. Jag anser inte att jag gjorde något olämpligt i och med att jag frågade om hjälp för att få fram texterna. I och med att jag redan visste att det var krönikor från dessa matcher som jag ville komma åt, så sparade det mig enbart tid att be om hjälp när jag inte kunde lokalisera krönikorna på egen hand.

6.2.3 Texter om Malmö FF

Med hjälp av uefa.com kunde jag se vilka dagar Malmö FF spelade sina matcher under Champions League. Därför var det enkelt för mig att få fram de texter som jag behövde. Sökningen gjordes via Google den 9 december 2018. Min sökning på Google blev således; ”Malmö FF Real Madrid Champions League 2015/16 Aftonbladet Krönika”. När jag sökte på detta fick jag fram Sportbladets story/tagg som går under namnet *Champions League 2015/2016*. Väl där bearbetade jag mig neråt fram tills det att jag identifierade krönikorna från Malmö FF:s matcher. Dock upptäckte jag bara krönikor från Malmö FF:s hemmamatcher mot Real Madrid och Sjachtar Donetsk här. Jag tvingades göra en ny sökning för att få fram krönikan till den sista matchen mot Paris

---

¹ Fredrik Lindstrand, sportjournalist Sydsvenskan, mejlkonversation den 11 december 2018.

Saint-Germain och sökte då på ”Malmö FF Paris Saint-Germain Champions League 2015/16 Aftonbladet Krönika”. Då fick jag fram Sportbladets story/tagg som går under namnet *MFF i Champions League*, och väl där fann jag en krönika från den matchen.

Vidare fortsatte jag med Sydsvenskans texter om Malmö FF:s matcher. Här gick jag direkt in på Sydsvenskan hemsida och sökte, med hjälp av deras sökfunktion, på ”Champions League 2015”. Sökningen gjordes den 9 december 2018. När jag sökte på detta fick jag fram Sydsvenskans story/tagg som går under namnet *MFF i Champions League*. Därefter bearbetade jag mig neråt fram tills det att jag påträffade krönikorna om Malmö FF:s hemmamatcher i Champions League. Här fick jag på egen hand fram krönikan om Malmö FF:s match mot Paris Saint-Germain, övriga två krönikor fick jag skicka till mig från Sydsvenskans sportjournalist Fredrik Lindstrand². Återigen, då jag redan visste vad jag skulle analysera för något, ansåg jag att Lindstrands hjälp att skicka krönikorna till mig enbart besparade mig tid. Jag undvek därmed att gå igenom allt material om Malmö FF:s deltagande i Champions League, vilket var stort, och kunde istället fokusera på att börja förbereda analysen.

6.3 Analysfrågor

Jag beslutade mig för att bryta ner mina två frågeställningar till ett antal delfrågor som jag ställde mot mitt empiriska material. Detta gjorde jag för att det skulle underlätta analysarbetet, för att få fram hur sportjournalistiken framställde det svenska landslaget och Malmö FF – samt för att ta reda på vilka likheter och skillnader det fanns mellan de båda tidningarnas gestaltning av lagen. Analysfrågorna formades enligt följande:

1. Hur formulerar lokaltidningen sina krönikor och vilken är den bakomliggande diskursen om Sverige respektive Malmö FF?
2. Hur formulerar kvällstidningen sina krönikor och vilken är den bakomliggande diskursen om Sverige respektive Malmö FF?
3. Vilken av tidningarna tar mest ställning för något av lagen?
4. På vilket sätt särskiljer sig tidningarna från varandra när de framställer de båda lagen?

---

² Fredrik Lindstrand, sportjournalist Sydsvenskan, mejlkonversation den 11 december 2018.

5. Vilka är likheterna och skillnaderna i texterna mellan Aftonbladets och Sydsvenskans gestaltning av de båda lagen?

6.4 Metodkritik

Kritisk diskursanalys som metod innebar både för- och nackdelar för mig i genomförandet av den här studien. Enligt Winter Jørgensen och Phillips (2000) är ett problem att det enbart är enskilda texter som analyseras med hjälp av en kritisk diskursanalys. I den här studien analyserade jag tolv olika krönikor, var och en för sig, och försökte identifiera teman i de olika texterna som redovisades tematiskt. Då jag i min studie undersökte hur kvälls- och lokaltidningar framställde två olika fenomen, utifrån min valda metod, upplevde jag att min forskning inte blev så omfattande som jag hade hoppats på. Med det menar jag inte att forskningen var missvisande på något vis, utan att den inte ”fick fram” så mycket som jag hade hoppats på.

I och med att resultaten i den här studien bygger på hur jag tolkade texterna innebär inte det hur verkligheten ser ut. Det här är mina tolkningar utifrån mina tolv valda krönikor. Jag anser att resultatet hade blivit bättre om jag istället hade valt att genomföra intervjuer med såväl kvälls- som lokaljournalister. Jag anser att kritisk diskursanalys i samband med kvalitativa intervjuer (med en utformad intervjuguide) hade varit det mest framgångsrika receptet för den här studien. Hade jag adderat kvalitativa intervjuer som metod så anser jag att jag hade fått en större förståelse för varför texterna ser ut som det gör. Enligt Berglez (2010) handlar kritisk diskursanalys om att undersöka varför texten är som den är, där det även gäller att förstå vad artikeln handlar om. Med hjälp av den kritiska diskursanalysen anser jag att jag fick en förståelse för vad artiklarna handlade om, men att jag till viss del saknade förståelse för varför texterna ser ut som de gör. Denna frågan menar jag hade besvarats bättre om jag hade intervjuat såväl kvälls- som lokaljournalister.

Vidare anser jag att kritisk diskursanalys var den rätta metoden att använda sig av, när jag enbart använde mig av en metod. En kvantitativ metod, vilket jag var inne på från början, anser jag inte hade varit rätt väg att gå. Med en kvantitativ metod hade jag fått ett större utbud av texter, men jag hade samtidigt behövt ta fram variabler och placerat in texterna i dessa – utifrån mina tolkningar. Nu blev det istället mer djupgående där jag

lyckades identifiera flertalet teman som jag kunde förklara på ett utförligt sätt, något jag anser inte hade blivit lika tydligt om jag hade valt en kvantitativ metod.

Därför anser jag, med facit i hand, att den kritiska diskursanalysen var rätt val av metod, även om studien hade stärkts av att addera ytterligare en metod – nämligen kvalitativa intervjuer.

6.5 Undersökningens tillförlitlighet

I grund och botten handlar *reliabilitet* om undersökningen är pålitlig samt om den går att upprepa och då ge samma resultat (Eliasson, 2018). Jag anser att studiens tillförlitlighet går att upprepa och att den då även hade visat tendenser på samma resultat. Detta anser jag då mitt empiriska material, de tolv krönikorna, var förhållandevis enkla att identifiera diskursiva teman i. Däremot innebär inte det att samtliga diskursiva teman som jag identifierade hade blivit identifierade på nytt, men jag anser att åtminstone hälften av dessa hade kunnat gå att identifiera vid en upprepning av studien – om så med andra benämningar än vad jag gav mina diskursiva teman.

Vidare anser jag att studien är pålitlig även om reliabiliteten hade kunnat vara starkare. I och med mitt val av metod – kritisk diskursanalys – anser jag att jag har lyckats identifiera de tydligaste diskursiva temana i mitt empiriska material. Däremot tror jag att det hade gått att identifiera ytterligare diskursiva teman, men de som jag identifierade anser jag var såväl de mest uppenbara som viktigaste. Reliabiliteten hade däremot kunnat vara starkare om jag hade kombinerat min valda metod med kvalitativa intervjuer. Med kvalitativa intervjuer, med hjälp av sportjournalister på mina utvalda tidningar, hade jag kunnat få en större förståelse för varför texterna ser ut som de gör – vilket hade kunnat leda till än bättre identifierade diskursiva teman.

Enligt Eliasson (2018) handlar *validitet* om undersökningen verkligen mäter det som det är meningen att den ska mäta. Då jag genomförde en kvalitativ studie och inte en kvantitativ – och inte heller använde mig av några intervjuer eller undersökningar för att få mina frågeställningar besvarade – har jag inte kunnat mäta något på samma vis som i till exempel en enkätundersökning. Däremot anser jag att jag i min studie undersökte det som skulle undersökas, med andra ord besvarade jag såväl mitt syfte som mina

frågeställningar. Med hjälp av mina analysfrågor kunde jag bryta ner frågeställningarna och på så vis kunde jag identifiera diskursiva teman i mitt empiriska material – vilket innebär att studiens syfte uppnåddes efter de förutsättningar som jag hade.

6.6 Forskningsetik

För såväl individernas som samhällets utveckling är forskning viktigt och nödvändigt. Samhället har därför ett berättigat krav på att forskningen håller hög kvalitet. Detta krav, som kallas forskningskravet, innebär att tillgängliga kunskaper utvecklas och fördjupas och metoder förbättras. Vidare har samhällets medlemmar ett berättigat krav på skydd mot otillbörlig insyn och individer får inte utsättas för psykisk eller fysisk skada, förödmjukelse eller kränkning. Detta krav, individskyddskravet, är utgångspunkten för forskningsetiska överväganden (Codex, 2018).

Det grundläggande individskyddskravet kan preciseras i fyra allmänna huvudkrav på forskningen. De här kraven kallas enligt följande: 1) informationskravet, vilket innebär att forskaren ska informera de av forskningen berörda om den aktuella forskningsuppgiftens syfte, 2) samtyckeskravet, vilket innebär att de deltagare i en undersökning har rätt att själva bestämma över sin medverkan, 3) konfidentialitetskravet, vilket innebär att uppgifter om alla i en undersökning ingående personer ska ges största möjliga konfidentialitet och personuppgifterna ska förvaras på ett sådant sätt att obehöriga inte kan ta del av dem, samt 4) nyttjandekravet, vilket innebär att uppgifter insamlade om enskilda personer endast får användas för forskningsändamål (Codex, 2018).

I och med att jag gjorde en kvalitativ innehållsanalys där jag analyserade texter, krönikor, hade jag få personer att ta hänsyn till i min studie. De krönikor som jag analyserade var från Aftonbladets respektive Sydsvenskans krönikörer – journalister som själva har valt ett arbete som innebär offentlighet. Hade jag däremot gjort på ett annorlunda vis, till exempel gjort intervjuer med andra journalister om hur de journalister som har skrivit de krönikor som jag analyserade, hade jag eventuellt behöva tänka om kring etiska överväganden. Men då detta inte var fallet i den här studien behövde jag inte diskutera kring mina forskningsetiska överväganden.

7 Analys

I den här studien har tolv olika krönikor analyserats, varav sex från Aftonbladet och sex från Sydsvenskan. Nedan presenteras de diskursiva teman och mönster som jag identifierade i mitt material. Jag inleder med hur de båda tidningarna framställer och vilka deras diskursiva gestaltningar är av det svenska landslaget, fortsätter med hur de framställer och vilka deras diskursiva gestaltningar är av Malmö FF, för att sedan avsluta med en kort sammanfattning.

7.1 Sportjournalistikens framställning av Sverige

I den här delen av analysen skriver jag om de diskursiva teman och mönster som jag fann i mitt empiriska material när jag analyserade krönikorna om Sveriges matcher. Jag identifierade följande fyra teman: *Metaforer och värdeladdade ord*, *Vi är Sverige*, *Återblickarna* och *Hjälten*.

7.1.1 Metaforer och värdeladdade ord

Enligt Shehata (2015) handlar journalistiska gestaltningar bland annat om hur värdeladdade ord används. I mitt empiriska material är värdeladdade ord något som genomsyrar de flesta av texterna, framförallt är detta något som Aftonbladet bidrar med. Dessutom, vilket har framkommit i tidigare forskning, är bruket av strids- eller krigsmetaforer samt känsloladdade ord väldigt vanligt (Eriksson, 2006). Något som jag identifierade i mitt empiriska material. I Aftonbladets framställning av det svenska landslaget är dessa värdeladdade ord återkommande vid flertalet tillfällen, således var detta ett tema som jag kunde identifiera.

Aftonbladets rubrik efter Sveriges förlustmatch mot Tyskland lyder enligt följande: ”Hur reser man sig efter ett pistolskott i nacken?” (Aftonbladet 2018-06-23 *Niva: Hur reser man sig efter ett pistolskott i nacken?*). Vidare, i samma krönika, skriver journalisten följande:

Toni Kroos från Real Madrids glänsande Rolls Royce-avdelning hade slagit bort den enklaste av passningar, Ola Toivonen från Toulouses skrotupplag hade gjort det svåraste av mål (Aftonbladet 2018-06-23 *Niva: Hur reser man sig efter ett pistolskott i nacken?*).

I citatet ovan använder sig journalisten av såväl metaforer som värdeladdade ord. "Glänsande" är ett positivt laddat ord medan "skrotupplag" är ett negativt laddat ord. Vidare beskriver journalisten att den tyske spelaren Toni Kroos kommer från en "Rolls Royce-avdelning" – som om han vore från den absoluta toppen, någon som det inte går att rubba på – i jämförelse med den svenske spelaren Ola Toivonen som kommer från ett "skrotupplag", som om han härstammade från näringskedjans absoluta botten. Detta kan även tolkas som en David mot Goliat-metafor, där det inte ska vara möjligt för "skrotupplaget" att matcha "Rolls Royce-avdelningen".

För att återgå till rubriken framställer journalisten det som att Sverige är totalt uträknade. Det svenska landslaget framställs som att de har blivit överfallna och journalisten ställer frågan hur Sverige någonsin ska kunna komma tillbaka efter det som har hänt. En tydlig metafor som gör att läsaren enkelt förstår det journalistiska fenomen som journalisten vill förmedla.

Även Sydsvenskan använder sig av metaforer och värdeladdade ord när de framställer Sverige. Trots att det inte är lika uppenbart som i Aftonbladets fall så skriver Sydsvenskan bland annat:

Och gav tillsammans med Ludwig Augustinsson och ett fantastiskt blågult lag en ny klassisk plats i den svenska idrottshistorien (Sydsvenskan 2018-06-27 *Tomas Nilsson: Detta Sverige är fantastiskt*).

Ord som "fantastiskt" är positivt värdeladdat och i och med hur journalisten fortsätter meningen blir även resten av meningen av positiv bemärkelse, såsom "ny klassisk plats i den svenska idrottshistorien". Det hade lika gärna kunnat få en negativ innebörd men i och med ordet "fantastiskt" blir det en positivt värdeladdad mening. Likt Aftonbladet använder även Sydsvenskan negativt laddade ord när de framställer Sverige:

Under perioder kände man sig närmast nödgad att springa ut på plan och ryta "förgrymmade unge" (Sydsvenskan 2018-06-18 *Fredrik Lindstrand: "Granen" gav Sverige älsklingsläge*).

I citatet ovan framställer journalisten den svenske spelaren som något odugligt med hjälp av språkbruket "förgrymmade unge". I det här specifika fallet framställer

journalisten den svenske spelaren som otillräcklig för Sverige och att han därmed ifrågasätter spelarens närvaro på planen överhuvudtaget.

Precis som Aftonbladet använder sig även Sydsvenskan av metaforer för att beskriva fenomenet för läsaren. I mångt och mycket har Sydsvenskans en tendens att ”sväva iväg” och deras metaforer blir såväl längre som utförligare i jämförelse med Aftonbladets:

Mitt bland lyxhotell och bergochdalbanor kom vi svenskar, tyskar och ryssar från alla håll mot Fisjtstadion. Den låg där som en skinande, nyöppnad mussla som Svarta havet precis sköljt upp. Över arenan tornade mörka moln upp sig över precis halva. Över den andra sken solen (Sydsvenskan 2018-06-23 *Tomas Nilsson: Kan man skaka Tyskland så kan man skaka om Mexiko*).

Ovanstående citat från Sydsvenskan är både en beskrivning för läsaren hur fenomenet – arenan i detta fallet – ser ut, men det är även en metafor, musslan-exemplet, där journalisten framställer Sveriges arena för kvällen som något vackert och som inbjuder till något spektakulärt. Även detta citat, likt tidigare citat som jag har tagit fram under den här diskursen, går att koppla till framing, gestaltningsteorin, då gestaltningar enligt Shehata (2015) syftar på *hur* något framställs eller uppfattas.

7.1.2 Vi är Sverige

Winter Jørgensen & Phillips (2000) anser att kollektiv identitet eller gruppbildning uppfattas i diskursteorin efter samma principer som individuell identitet. I och med att jag undersöker förhållandet mellan sportjournalistik och nationalitet – som i hög utsträckning har att göra med identitet – har jag i mitt empiriska material lyckats identifiera en diskurs som jag kallar *Vi är Sverige*. Den här diskursen grundar sig också väldigt mycket i Roland Egbe Ndip Eyongs doktorsavhandling *Impact of Football in Nation-Building*, där ett av författarens mest framträdande resultat är att fotboll påverkar processen för nationsbyggande (Eyong, 2018). Av mitt empiriska material är det så kallade nationsbyggandet väldigt tydligt. Åtminstone när det kommer till Aftonbladets framställning av Sverige.

Aftonbladet framställer det svenska folket som en del av det svenska landslaget. I mitt empiriska material identifierade jag en stor skillnad mellan hur Aftonbladet och

Sydsvenskan framställer det svenska landslaget. Sydsvenskan skriver om Sverige som *lag*, medan Aftonbladet skriver om Sverige som *alla vi tillsammans*. Detta blir extra tydligt då Aftonbladet formulerar sig på följande vis, med ordet ”vi” som får symbolisera hela nationen, hela Sverige:

Vi gjorde rektanglar i luften, vi vrålade på spelavbrott och vi studsade av entusiasm när Joel Aguilar till sist lufsade ut till sidlinjen. Och vi fick vår straff (Aftonbladet 2018-06-18 *Niva: Tusentals blågula tänker kasta sig i Volga och sjunga om en tv-skärm*).

På det här viset är hela krönikan formad, där journalisten skriver i ”vi”-form som att hela nationen står bakom. Nationalism och nationsbyggande på högsta nivå, enligt min tolkning. För att göra det ännu tydligare formulerar sig journalisten enligt följande när han framställer Sverige:

Vi fick vår straff. Vi fick vårt mål och vi fick vår seger (Aftonbladet 2018-06-18 *Niva: Tusentals blågula tänker kasta sig i Volga och sjunga om en tv-skärm*).

Vidare kan journalistens framställning av Sverige anses vara så kallad hejarklacksjournalistik, vilket innebär att journalisten visar känslor och sympati för laget, även fast jag inte tolkar det som det. Enligt Johansson (2015) handlar det sista delkravet av objektivitet om neutral presentation, vilket innebär att ordval och uttryckssätt inte får användas på ett sådant sätt att journalisten tar *ställning* för en av parterna i en konflikt. Det går att hävda att journalisten tar ställning för laget, men i och med hur han formulerar sig, med hjälp av ordvalet vi, anser jag att det blir en form av text där det faktiskt inte finns några tendenser på partiskhet. I och med att det är ett världsmästerskap så väljer journalisten att omfamna det svenska landslaget som något som representerar hela Sverige, där alla som vill får vara med på resan. Jag hade upplevt det som partiskt om journalisten hade framställt Sverige som överlägsna jämfört med något annat landslag, eller tryckt ner något annat landslag – men i och med att det är ett världsmästerskap så tolkar jag inte journalisten som partisk i sitt uttryck när han gestaltar Sverige. Detta kom att framstå än tydligare när jag i mitt empiriska material identifierade väldigt tydliga formuleringar, om Malmö FF, som var starkt partiska. Det är också en av anledningarna till varför jag inte tolkar ovanstående citat som partiska. Utan som tidigare nämnt så upplever jag det som att journalisten framställer det svenska

landslaget på ett sådant vis där alla som vill, i Sverige, anses vara inräknade. För att förtydliga detta kommer nedan ytterligare ett citat:

Vi hade nog skapat tre odugliga chanser till, men vi är inte tillräckligt skickliga för att vi ska kunna översätta det till någon sorts målgaranti. Istället fick vi ägna de sista 20 minuterna åt att sjunka ner och försvara oss (Aftonbladet 2018-06-18 *Niva: Tusentals blågula tänker kasta sig i Volga och sjunga om en tv-skärm*).

Återigen, i och med hur journalisten väljer att nyttja ordet vi, så framställs det som att landslaget är en del av oss alla, en del av hela Sverige och att alla som vill kan räkna in sig själva där. Journalisten använder inte ordet som om att de enbart representerar journalisterna, fansen eller något annat. Utan han använder ordet som om att hela nationen genomför det tillsammans.

Om Aftonbladet framställde Sverige som en hel nation, var Sydsvenskans framställning av landslaget något annorlunda. Sydsvenskan framställde inte landslaget som en del av nationen, utan Sydsvenskan framställde landslaget som laget. Om Sydsvenskans gestaltning av landslaget är medveten eller omedveten (Shehata, 2015), det vill säga att de skriver om landslaget som lag och inte som en del av nationen, var något som var svårt att utläsa. Det här var något som märktes tydligt, och Sydsvenskan formulerade sig bland annat på följande vis:

På plan såg Sverige också trevande ut, inledningsvis. Men ett disciplinerat Sverige hade inte tagit sig genom en tuff kvalgrupp från helvetet för att gå bort sig första kvarten av en VM-premiär (Sydsvenskan 2018-06-18 *Fredrik Lindstrand: "Granen" gav Sverige älsklingsläge mot tyskarna*).

Sverige, Sverige och Sverige. Stor skillnad från Aftonbladet som formulerar sig på ett helt annorlunda sätt när de framställer landslaget. Sydsvenskans framställning av det svenska landslaget är således helt annorlunda i jämförelse med Aftonbladets. Vad som blir extra intressant, utöver hur Sydsvenskan framställer Sverige som lag, är hur tidningen framställer de svenska supportrarna. Även här presenterar Sydsvenskan fansen som något annat, något som de inte vill förknippa sig med, något som de tar lite avstånd från. Sydsvenskan framställer de svenska fansen bland annat genom följande:

De hade kommit från Nikkaluokta i norr och Smygehuk i söder. Från Väderöarna i väst och Ösmo i öst. För att få se den så efterlängttade svenska VM-premiären. En del av dem var inte ens födda senast det begav sig, sommaren 2006 (Sydsvenskan 2018-06-18 *Fredrik Lindstrand: "Granen" gav Sverige älsklingsläge mot tyskarna*).

I citatet ovan framställer Sydsvenskans journalist till och med de svenska fansen som något annat än vad han själv är, det är åtminstone så som han presenterar fenomenet för läsarna. Han framställer inte sig själv som en av supportrarna, som en del av nationen, till skillnad från vad Aftonbladet gör i sin framställning av samma fenomen. Här är kvällstidningen och lokaltidningen väldigt olika i sitt sätt när de gestaltar det svenska landslaget. På det stora hela borde detta innebära att lokaltidningen är mer objektiv än vad kvällstidningen är, då det krävs att medierna är objektiva för att det ska bidra till jämlikhet i samhället (Johansson, 2015), men trots detta tolkar jag ändå det som att båda tidningarna har samma grad av partiskhet när det kommer till framställningen av det svenska landslaget under fotbolls-VM i Ryssland 2018. De uttrycker sig bara på två väldigt olika sätt, vilket innebär att Sverige framställs på två olika sätt – men enligt min tolkning så skiljer sig graden av objektivitet inte alls mellan tidningarna.

7.1.3 Återblickarna

Såväl Aftonbladet som Sydsvenskan använder sig av tidigare mästerskap i sina texter när de framställer det svenska landslaget. Återblickar, som jag valt att kalla det för, är en ständigt återkommande diskurs i båda tidningarnas krönikor. Fenomenet som journalisterna förmedlar till läsarna förutsätter att läsaren måste "ha varit med förr", för att kunna förstå allt som journalisten vill förmedla. Det är åtminstone min tolkning av varför dessa tillbakablickar ständigt återkommer i såväl Aftonbladets som Sydsvenskans framställning av Sverige. Det kan se ut på följande vis:

Den tar plats vid sidan av Assar Rönnlunds lada i Seefeld under OS 1964. Den står sida vid sida med handbollsarenan i Prag 1990 där Bengan boys föddes genom segern över det omöjliga Sovjet med 27-23. Från spelarnas ögon rinner det glädjetårar. I öglasen långt, långt där uppe på läktaren, som känns som om den ligger i ett annat kvarter, späds den svenska drycken ut av svenska tårar. Tårar av glädje, som i ishallen i Turin där damkronorna chockade USA och åkte rakt in i svenskarnas hjärtan 2006 (Sydsvenskan 2018-06-27 *Tomas Nilsson: Detta Sverige är fantastiskt*).

Enligt Shehata (2015) innebär gestaltningar *hur* något framställs. Såväl Sydsvenskan som Aftonbladet väljer att referera till tidigare mästerskap, tidigare kändisar och framgångsrika svenska mästerskap, för att ”väcka liv” hos läsarna. Hos de läsarna som faktiskt var med förr, det är åtminstone så som journalisterna gestaltar texten – med deras återblickar förväntar de sig på något vis att läsaren var med vid tidigare mästerskap som de nämner. Den stora skillnaden mellan hur Aftonbladet och Sydsvenskan väljer att framställa det på är att Sydsvenskan använder sig av återblickar utanför fotbollen också. Aftonbladet har bara med tillbakablickar från just fotbollen, som kan se ut på följande två vis:

Inte sedan Henri Camara luffade in en strumpträff för Senegal 2002 har ett baklängesmål känts lika mycket som en kula i fotbollsnacken (Aftonbladet 2018-06-23 *Niva: Hur reser man sig efter ett pistolskott i nacken?*).

Jag tänkte formulera en fråga om ni alla minns hur ni upplevde det senast det hände – då Fredrik Ljungberg nickade in bollen på Olympiastadion i Berlin – men jag inser att jag hade tappat en alldeles för stor del av de yngre läsarna då (Aftonbladet 2018-06-18 *Niva: Tusentals blågula tänker kasta sig i Volga och sjunga om en tv-skärm*).

Denna diskurs, återblickarna, som jag identifierade i mitt empiriska material visade sig vara något som båda tidningarna använde sig av i gestaltningen av det svenska landslaget. Förutom att tillbakablickarna användes på olika vis – tidningarna emellan – var detta en tydlig diskurs som enligt mig kräver att läsaren kan sin svenska idrotts historia för att kunna förstå fenomenet som journalisten vill förmedla. Återigen landar vi i det nationella och det som vi redan vet tack vare tidigare forskning, i nationsbyggandet som Eyong (2018) förklarar i sin doktorsavhandling.

7.1.4 Hjälten

Den fjärde och sista diskursen jag identifierade när jag analyserade det svenska landslaget har jag valt att kalla för *hjälten*. Enligt Eriksson (2006) lever ord som till exempel bragd, triumf, hjälte och stordåd kvar i sportvärlden samt att den medierade idrotten skapar lättillgängliga former för identifikation. Såväl Aftonbladet som Sydsvenskan håller inte tillbaka när de framställer de svenska spelarna i allmänhet men Andreas Granqvist, lagkaptenen, i synnerhet. Enligt Winther Jørgensen & Phillips (2000) kan kollektiv identitet eller gruppbyggnad uppfattas efter samma principer som

individuell identitet. Den individuella identiteten i det här fallet är Andreas Granqvist. När jag tolkar journalisternas framställningar av Granqvist under VM så framställs det som om dennes identitet smittar av sig på det kollektiva, på det svenska folket. Han framställs som hjälten och enligt min tolkning gestaltar tidningarna Granqvist som om det inte är fel att förknippa sig med honom. De skriver bland annat följande:

Andreas Granqvist tvingades vänta och vänta och tänka och tänka och utsättas för en nervpårs som är svår att ens föreställa sig. Sedan sprang han fram – denna orubblige urkraft från Påarp – och rullade lugnt ner bollen i hörnet (Aftonbladet 2018-06-18 *Niva: Tusentals blågula tänker kasta sig i Volga och sjunga om en tv-skärm*).

Här är bara ett exempel av de många som både Aftonbladet och Sydsvenskan använder sig av när de framställer den svenska lagkaptenen, Andreas Granqvist. Det båda tidningarna har gemensamt är att de gestaltar Andreas Granqvist som den stora hjälten i det framgångsrika landslag som medverkade i VM i Ryssland 2018, även om Aftonbladet är något grövre i sin framställning än vad Sydsvenskan är. Det är Granqvists Sverige, vilket Aftonbladet och Sydsvenskan är tydliga med att framföra i sina framställningar. Sydsvenskan skriver bland annat:

Andreas Granqvist tittade ner i marken. Att Miguel Layun var framme och psykade berörde inte honom det minsta. Sedan sköt den svenske lagkaptenen en Harry Kane-straff i Ochoas högra kryss, sköt upp sin hemkomst till HIF. Och gav tillsammans med Ludwig Augustinsson och ett fantastiskt blågult lag en ny klassisk mark i den svenska idrottshistorien (Sydsvenskan 2018-06-27 *Tomas Nilsson: Detta Sverige är fantastiskt*).

Sydsvenskan är, som tidigare nämnt, inte lika målande i sina beskrivningar som Aftonbladet är när de framställer Andreas Granqvist. Men hjältestämpeln finns där och den svenske lagkaptenen gestaltas på ett sådant vis som gör att en vanlig Svensson ska kunna identifiera sig med honom. Detta blir extra tydligt då Aftonbladet formulerar sig enligt följande:

Spring ut i sommarkvällen nu , alldeles oavsett om ni är 6 eller 16 eller 66 år gamla. Låtsas att ni är Andreas Granqvist, att ni både kan pricka glidacklingar och sätta VM-straffar som om det vore den enklaste saken i världen (Aftonbladet 2018-06-18 *Niva: Tusentals blågula tänker kasta sig i Volga och sjunga om en tv-skärm*).

I citatet ovan förmedlar journalisten ett budskap till svensken som befinner sig hemma i Sverige, att gå utomhus och identifiera sig med Sveriges store hjälte – Andreas Granqvist. För att förtydliga det ytterligare hur Aftonbladet framställer Granqvist och hur de gestaltar honom som en hjälte, är nog följande exempel det allra mest lysande:

Det här var ett lag som sprang för varandra, som turades om. Det var Albin Ekdal som vann allt och som inte spelar i Hamburg i höst, det var Andreas Granqvist som inte behöver någon staty eftersom han är en själv (Aftonbladet 2018-07-27 *Bank: Vi har fått ett landslag att älska*).

För att summera det så finns det likheter i hur Aftonbladet och Sydsvenskan framställer Andreas Granqvist. För den erfarna sportläsaren är det enkelt att förstå att båda tidningarna gestaltar honom som hjälten som leder landslaget framåt – det är åtminstone så fenomenet erbjuds för läsaren. Däremot håller Sydsvenskan tillbaka något i hur de framställer Granqvist som hjälte, medan Aftonbladet är den tidning som i vissa sammanhang lyfter upp honom som något gudabenådat i sina texter.

7.2 Sportjournalistikens framställning av Malmö FF

I den här delen av analysen skriver jag om de diskursiva teman och mönster som jag fann i mitt empiriska material när jag analyserade krönikorna om Malmö FF:s matcher. Jag identifierade följande tre teman: *Partiskhet*, *Zlatan Ibrahimovic* och *Två skilda världar*.

7.2.1 Partiskhet

Enligt tidigare forskning och enligt Eriksson (2006) har sportjournalistik knappast rollen som saklig eller kritisk granskare av evenemangen, utan man kan många gånger positionera sig som en ivrig påhejare av svenska idrottare. Som ett exempel nämner Eriksson att Expressen under EM i fotboll 2004 hade en blågul girlang och texten Heja Sverige i överkant. Som Eriksson uttrycker sig, att man kan många gånger positionera sig som en ivrig påhejare av svenskare idrottare, är precis vad Sydsvenskan gör i sin krönika från matchen när Malmö FF besegrade Sjachtar Donetsk på hemmaplan i Champions League-grupp-spelet. Sydsvenskans journalist framställer sig själv som en del av Malmö FF, det är åtminstone så som jag tolkar journalistens text, och jag skulle bli förvånad om någon annan tolkar det annorlunda.

Vidare kom Peter Dahlén (2013) fram till att journalister söker nya vägar till sina rubriker för att få läsarnas uppmärksamhet, vilket det också känns som Sydsvenskans journalist försöker göra i det här fallet. Jag tolkar det som att journalisten framställer Malmö FF som något av det bästa han vet – om inte det bästa. Dessutom, enligt Johansson (2015), blir det centralt att behandla båda parterna lika vid en tvåpartskonflikt. Vidare hävdar Johansson att det sista delkravet är neutral presentation, vilket innebär att ordval och uttryckssätt inte får användas på ett sådant sätt att journalisten tar *ställning* för en av parterna i konflikten. I analysen om Sverige nämnde jag varför jag inte ansåg att Aftonbladets Erik Niva ansågs vara partisk när han framställde det svenska landslaget. När jag identifierade den här texten av Sydsvenskans krönikör så gick det inte att placera Nivas text i samma fack, i det partiska facket. Med det partiska facket menar jag Sydsvenskans journalist när han framställer Malmö FF i Champions League. För att påvisa hur mycket det märks att journalisten har känslor för Malmö FF väljer jag att nedan ha med ett längre stycke av krönikan, då det är väldigt tydligt hur han, enligt mig, sympatiserar med Malmö FF. Med tanke på hur han väljer att gestalta Malmö FF väljer han även att lämna sin roll som objektiv journalist:

Det ska förstås inte gå då, det ska vara omöjligt, men nu satt vi här igen och lyssnade till hur Malmö vann så enkla jävla tre poäng, häxkitteln kom till slut på receptet till segerbrygden och höll tillsammans med laget nollan mot en motståndare som spelar i Champions League i princip varje år.

Platsen räcker förresten inte till här för att räkna upp alla hållna nollor i Europa i den till synes ointagliga "Himmaborgen".

Det är väl bäst att påpeka med en gång också att laget vann 14 miljoner kronor till föreningen med det här. 14 miljoner. Och en plats i förarsätet om spel i Europa League efter nyår, det ska inte förglömmas.

Allsvenskan hallå - vadå, vadå?

Det blir lite komiskt när kollegor norr om kommungränsen talar om året som ett fiasko för Malmö FF. Det är tur att vi lever närmare Europa på alla sätt och förstår bättre.

De där inledande raderna jag skrev kanske man trodde skulle handla om Donetskchanser mot MFF. Men det är alltså precis tvärtom och det är väl möjligen den enda smocken, den enda lilla bismaken i denna nya makalösa fotbollcocktail (Sydsvenskan 2015-10-22 *Makalös kväll smakade än mer*).

Citatet ovan är, som jag formulerade mig tidigare om, enligt mig ett väldigt tydligt exempel på hur det ser ut när en journalist visar empati för ett lag i sina krönikor.

Sydsvenskans journalist har i det här fallet misslyckats med att hålla isär sin professionella roll som journalist med sina känslor för Malmö FF. Journalisten framställer Malmö FF som något som nästintill verkar utomjordiskt – och av ovanstående citat är det framförallt följande mening som jag reagerar på när jag läser hur journalisten framställer Malmö FF; ”Det blir lite komiskt när kollegor norr om kommungränsen talar om året som ett fiasko för Malmö FF. Det är tur att vi lever närmare Europa på alla sätt och förstår bättre”. Med den här meningen framställer journalisten sig själv som ett stort fan med stort hjärta för Malmö FF – det är omöjligt att tolka det på något annorlunda sätt. Återigen, journalisten har tagit *ställning* för en av parterna, Malmö FF, och blir i och med det partisk (Johansson, 2015). Dessutom upplever jag att journalistens gestaltning av Malmö FF gör tidningen, alltså Sydsvenskan, som en del av Malmö FF också – vilket är helt fel och så bör det inte vara.

Aftonbladet framställer Malmö FF på ett helt annorlunda sätt än vad Sydsvenskan gör. Givetvis har det med att göra att de är en kvällstidning – och Sydsvenskan en lokaltidning – men trots att Malmö FF representerar Sverige i turneringen väljer Aftonbladet att gestalta Malmö FF så pass objektivt det bara går. De visar inga som helst tendenser på sympati, trots att ett svenskt klubbtag går bra, vilket är sällsynt nu för tiden. När det kommer till partiskhet blir Aftonbladet Sydsvenskans raka motsats. Aftonbladet framställer nämligen Malmö FF som ett vanligt klubbtag, i samma match som Sydsvenskans citat ovan, enligt följande:

När man ser MFF spela som de gör i den här sortens matcher, koncentrationen i varje distinkt bolltouch, det minimala slarvet i varje enskilt arbetspass, så borde folk i Malmö vara precis lika förbannade som förtjusta (Aftonbladet 2015-10-21 *Bank: Folket borde vara lika förbannade*).

Det närmaste Aftonbladet kommer partiskhet, för att jämföra med hur Sydsvenskan framställer Malmö FF, ser således ut enligt följande:

En hel stad hade laddat för fest. Synd att gästerna dödade den direkt. Det blå zätat hade lyst på torson. Swedbanks läktare var fullsatta. Tusentals samlades för att njuta av Zlatans storbilds-tv. Efter 2.55 var det över (Aftonbladet 2015-11-25 *Alfelt: Enorm klasskillnad*).

Aftonbladets citat ovan är det citat som jag tolkar som mest partiskt, för att göra någon jämförelse med Sydsvenskans, enligt mig, väldigt partiska framställning av Malmö FF. För att summera det framställer Aftonbladet och Sydsvenskan Malmö FF på två helt annorlunda sätt. Aftonbladet använder sig av en objektiv syn på fenomenet –medan Sydsvenskan framstår som en del av fotbollsklubben Malmö FF.

7.2.2 Zlatan Ibrahimovic

I en av Malmö FF:s hemmamatcher under gruppspelen i Champions League ställdes klubben mot Paris Saint-Germain. Under den här säsongen representerade den svenske fotbollsspelaren Zlatan Ibrahimovic klubben och inför matchen var det väldigt mycket skrivelser om Zlatans återkomst till Malmö FF, klubben som han representerade innan han lämnade Sverige och spel för de större klubbarna ute i Europa. Såväl Aftonbladet som Sydsvenskan valde att lägga sitt fokus på Zlatan efter matchen och de båda tidningarna fokuserade mer på svensken än på Malmö FF. Vad som är intressant är hur de båda tidningarna framställer Ibrahimovic.

Enligt Shehata (2015) syftar gestaltningar på *hur* en sakfråga framställs eller uppfattas. I det här fallet, med Zlatan Ibrahimovic, valde tidningarna att flytta fokus från Malmö FF till den enskilde individen och till Zlatan Ibrahimovic. Sydsvenskan framställer svensken som om att han fortfarande tillhör Malmö FF, och återigen lyser partiskheten igenom, när de skriver på följande vis:

Det skulle ju bli en dramatisk bragd av Malmö FF eller en show av Zlatan. Men det fanns en tvekan från början på stadion, för hymnen var inte så stolt och stark som den kan vara (Sydsvenskan 2015-11-25 *Manuset bättre än handlingen*).

En *dramatisk* bragd och stycket om *hymnen* indikerar på, enligt min tolkning, att Sydsvenskans journalist hade hoppats på antingen en seger för Malmö FF, eller en seger för Zlatan Ibrahimovic. Inte för Paris Saint-Germain som lag, utan en show av Zlatan som hade inneburit att Paris Saint-Germain hade vunnit matchen. Det som blir desto tydligare, när Sydsvenskans journalist gestaltar Zlatan som att han fortfarande vore en spelare för Malmö FF, är följande stycke:

Han fick sitt sekundsabba jubel vid prestationen, han fick bära kaptensbindeln – så hade inte många lag gjort på den här nivån. Han fick göra ett 3-0-mål som inget betydde, som

ingen applåderade och som han själv inte – solidariskt med sin moderklubb – jublade över. Men Laurent Blanc var stor nog att fullfölja ett tänkt manus och det var värdigt, varmt och vackert att Zlatan Ibrahimovic fick gå ut med några minuter kvar och han fick en stående ovation av det som faktiskt är hans mest riktiga hemmapublik var han än är i världen (Sydsvenskan 2015-11-25 *Manuset bättre än handlingen*).

Det som jag reagerar mest på är den sista meningen, *hans mest riktiga hemmapublik*. Här framställer Sydsvenskan det som att Malmö FF:s supportrar fortfarande är Zlatans riktiga hemmapublik, trots att han inte längre representerar klubben. Enligt min tolkning är en spelares hemmapublik den publik som spelaren representerar för stunden. Inte någon klubb i det förflutna – och inte heller någon klubb i framtiden. Jag anser att Sydsvenskans partiskhet och sympati för Malmö FF återigen lyser igenom i deras framställning av Zlatan Ibrahimovic. Må hända att han är en av Sveriges största fotbollsspelare genom tiderna, som spelar för Paris Saint-Germain, trots detta framställer Sydsvenskan honom som att han fortfarande är en spelare i Malmö FF.

Mer eller mindre hela Sydsvenskans krönika fokuserade på Zlatan Ibrahimovic i Malmö FF:s match mot Paris Saint-Germain. Aftonbladet valde också att lägga sitt fokus på svensken, men det fanns en stor skillnad i hur och i hur mycket som det skrevs om Zlatan. I Aftonbladets framställning ligger fokuset på svensken inledningsvis och avslutningsvis, där de gestaltar honom som hemvändaren, inte som en Malmö FF-spelare – och med mer distans till spelaren i jämförelse med Sydsvenskan. Aftonbladet skriver bland annat följande:

En hel stad hade laddat för fest. Synd att gästerna dödade den direkt. Det blåa zätat hade lyst på torson. Swedbanks läktare var fullsatta. Tusentals samlades för att njuta av Zlatans storbilds-tv. Efter 2.55 var det över (Aftonbladet 2015-11-25 *Alfelt: Enorm klasskillnad*).

Likheten med Sydsvenskan finns där, att det är ett fenomen som återvänder till sin moderklubb, men det är med en annan form av distans som Aftonbladet väljer att framställa Ibrahimovic. Skillnaderna med Sydsvenskan bli än mer tydliga med följande citat:

Zlatan Ibrahimovic, då? Han var bra, mycket bra till och med, utan att briljera. Fast många gick säkert hem nöjd med att ha sett honom på Swedbank stadion (Aftonbladet 2015-11-25 *Alfelt: Enorm klasskillnad*).

Aftonbladet använder sig av ordet *många* om supportrar generellt. I så som Sydsvenskan framställer Malmö FF och Zlatan Ibrahimovic i sina texter hade de troligtvis använt sig av *många av oss*. Poängen med detta tema som jag identifierade är att Aftonbladet framställer Zlatan som hemvändaren, medan Sydsvenskan framställer svensken som om han fortfarande tillhör den skånska klubben.

7.2.3 Två skilda världar

Trots att Malmö FF var nederlagstippade i gruppspelen under deras sejour i Champions League säsongen 2015/2016 så finns det tydliga skillnader i hur Aftonbladet och Sydsvenskan väljer att framställa klubbens framträdanden på fotbollsplanen. För att ge ett exempel på hur det kan se ut har jag valt matchen då Malmö FF förlorade med 2-0 hemma mot Real Madrid. Enligt Shehata (2015) handlar gestaltningsteorin om *hur* en sakfråga framställs. Och det är stora skillnader i hur de båda tidningarna väljer att framställa Malmö FF efter deras, förväntade, förlust hemma mot en av världens största fotbollsklubbar – Real Madrid.

Det viktiga att påpeka är att båda tidningarna i grund och botten är inne på samma linje – att Malmö FF inte ska ha någon chans mot Real Madrid. Så långt är Aftonbladet och Sydsvenskan överens i sina framställningar, men jag tolkar det ändå som att Sydsvenskan någonstans gestaltar det som att Malmö FF faktiskt hade en chans i matchen – tvärtemot Aftonbladets framställning. Sydsvenskan skriver bland annat följande:

MFF-spelarna var steget efter i nästan varje moment i första halvlek. Därför var förvandlingen efter paus desto mer imponerande. Real Madrid visade tendenser av att vara nöjda och MFF-spelarna kastade sig över dem som vilda djur. Med nyvunna krafter lyfte de sitt spel till en helt annan nivå. En kvittering kändes inte helt orealistisk (Sydsvenskan 2015-10-01 *Steget efter men med hela vägen*).

Just i den här matchen hävdar Sydsvenskan att Malmö FF faktiskt kunde lyckats med att få till en kvittering mot Real Madrid. Aftonbladets framställning av samma match var helt annorlunda i jämförelse med Sydsvenskans:

Malmö FF sprattlade så gott de kunde, men kunde inte bryta bojorna, och förr eller senare kommer alltid fel sorts misstag i fel situation. Malmö flyttade upp för ett offensivt inkast

ner vid hörnflaggan, fick chansen att andas lite och tappade koncentrationen. De visade halsen, och två sekvenser senare hade Kovacic och Isco huggit dem rakt i halsen (Aftonbladet 2015-09-30 *Bank: Malmö FF har sin egen historia att skriva*).

Två olika fraser från två olika sekvenser i matchen – men det var trots allt på de här två spåren som de båda tidningarna valde att framställa Malmö FF i matchen mot Real Madrid. Jag anser att Sydsvenskans journalister framställde det som att Malmö FF faktiskt hade möjligheter till att få in en kvittering, medan Aftonbladet framställde det som det mest naturliga – som att Malmö FF inte hade någon chans överhuvudtaget.

7.3 Sammanfattning och svar på frågeställningar

Det är stor skillnad på hur Aftonbladet framställer Sverige och Malmö FF – och det är stor skillnad på hur Sydsvenskan framställer Sverige och Malmö FF. Det är som två ombytta roller. En del som jag inte valde att ha med som ett eget diskursivt tema i analysen var hur de båda tidningarna ”refererade” i sina texter. I sina texter om Malmö FF skrev Aftonbladet emellanåt mer som ett referat, något som Sydsvenskan inte gjorde. Och i sina texter om Sverige skrev Sydsvenskan emellanåt mer som ett referat, något som Aftonbladet inte gjorde.

För att kort sammanfatta min analys anser jag att de diskursiva teman som jag identifierade besvarade mina frågeställningar väl, då det på ett tydligt sätt framgår hur sportjournalistiken framställer Sverige och Malmö FF – något som också förklaras på ett utförlig sätt i min analys. Efter att ha analyserat mitt empiriska material fick jag således en klar och tydlig bild av hur Aftonbladet och Sydsvenskan framställer Sverige och Malmö FF. De diskursiva teman som jag identifierade i de texter som jag analyserade anser jag visar såväl likheter och skillnader mellan en kvällstidning och lokaltidning när det kommer till hur två olika fenomen presenteras.

8. Slutsats och diskussion

I det här kapitlet presenterar jag de slutsatser som jag har kommit fram till i den här studien. Jag presenterar syftet och mina frågeställningar på nytt och förklarar huruvida

jag anser att de har blivit besvarade eller ej. Avslutningsvis kommer jag med förslag till vidare forskning inom det område som jag själv har forskat inom.

Syftet med den här studien var att undersöka hur den svenska sportjournalistiken, kvälls- och lokaltidningar, framställer det svenska herrlandslaget och svenska klubbtag. Undersökningen baserades på krönikor från när landslaget spelade fotbolls-VM i Ryssland 2018 och när Malmö FF representerade Sverige som det enda svenska laget i Champions League säsongen 2015/2016. Studiens huvudsakliga syfte var således att undersöka förhållandet mellan sportjournalistik och nationalitet, samt att undersöka vilka likheter och skillnader som fanns mellan kvälls- och lokaltidningar när de rapporterade om landslaget och Malmö FF. Från syftet togs två frågeställningar fram där jag ville undersöka hur sportjournalistiken framställer det svenska herrlandslaget och Malmö FF samt vilka likheter det fanns mellan Aftonbladet och Sydsvenskans gestaltning av de båda lagen.

Syftet och frågeställningarna i den här studien anser jag har blivit besvarade. Det är tydligt hur såväl Aftonbladet som Sydsvenskan framställer det svenska herrlandslaget och Malmö FF. Lika tydligt är också likheterna och skillnaderna mellan tidningarna när de gestaltar de båda lagen. I det stora hela är det två ombytta roller mellan kvällstidningen och lokaltidningen när det kommer till hur de båda fenomenen presenteras. Jag upplever det som att Aftonbladet har ett helt annat fokus på Sverige än vad de har på Malmö FF. Ett större fokus där texterna framställs som mer personliga och där det finns mer inlevelse. Exakt samma sak gäller för Sydsvenskan, fast då när det kommer till Malmö FF. Sydsvenskans framställning av Malmö FF framställs mer personlig och med mer inlevelse i jämförelse med när de framställer Sverige. Vidare anser jag att de sju diskursiva teman som jag identifierade var de mest tydliga. I min analys hade jag kunnat identifierat fler diskursiva teman, men de sju som identifierades anser jag ger en bra bild av hur en kvällstidning och lokaltidning skiljer sig åt när de framställer två olika fenomen. Efter att ha analyserat mitt empiriska material var det framförallt två av mina sju diskursiva teman som fick min uppmärksamhet lite extra.

Det första var hur Aftonbladet framställer Sverige och hur de skriver som att läsarna är en del av laget. Shehata (2015) menar att gestaltningar syftar på hur något framställs eller uppfattas. Aftonbladet framställer det på ett väldigt nationalistiskt sätt där de gestaltar landslaget som *Vi*, som att det är hela nationen som har genomfört det som

landslaget har genomfört. Så är inte deras framställning om Malmö FF, trots att Malmö FF var det enda svenska landslaget som medverkade i världens största klubbtagsturnering, Champions League. Det är skillnad på landslag och klubbtag, men kvällstidningens framställning av landslaget var något som fick min uppmärksamhet av just nämnda nationalistiska anledning.

Det andra var hur Sydsvenskan framställer Malmö FF och hur partisk lokaltidningen är stundtals. Enligt Johansson (2015) får ordval och uttryckssätt inte användas på ett sådant sätt att journalisten tar ställning för en part. Sydsvenskan framställer Malmö FF på ett vis som får läsaren, enligt min tolkning, att genomskåda journalistens sympati för klubben. Deras gestaltning av klubben är i vissa fall så långt ifrån objektivitet som det går att komma, en roll som en journalist bör sträva efter i sitt arbete. Istället, efter att ha genomfört analysen, upplevde jag att Sydsvenskans journalister till viss del skriver om Malmö FF som om de själva vore en del av klubben. Här är skillnaden stor i jämförelse med hur Sydsvenskan framställer Sverige. Enligt min tolkning gestaltar de Malmö FF mer som landslaget än vad de faktiskt gör med det riktiga landslaget. Med detta menar jag att Sydsvenskan skriver på samma sätt som Aftonbladet gör om Sverige, som ett *Vi*, fast om Malmö FF istället. I förhållandet mellan journalistik och objektivitet ska journalisten kunna skilja fakta från åsikt, presentera en känslomässig fristående syn av nyheterna samt sträva efter rättvisa och balans – något som jag anser att Sydsvenskan inte lyckas med fullt ut med när de framställer Malmö FF.

Inledningsvis i den här studiens nämnde jag att det finns många studier om förhållandet mellan sportjournalistik och nationalitet där medieforskare har undersökt hur sport och idrott länkas till identitetsfrågor. Vidare nämnde jag att studien var angelägen för journalistikforskningen då jag inte identifierade tidigare forskning där jämförelser mellan landslag och klubbtag gjorts, även om det finns tidigare forskning om förhållandet mellan sportjournalistik och klubbtag – utifrån ett nationalistiskt och objektivt perspektiv. Därför anser jag att jag med den här studien har lyckats fylla den ”lucka” som saknades när det kommer till det här forskningsfältet. Vidare var samhällsrelevansen att undersöka huruvida sportjournalister är objektiva i sina texter eller ej, vilket de bör vara utifrån de pressetiska reglerna, något som jag också anser har besvarats i den här studien.

För att ta det vidare har det varit relevant att undersöka det som jag har undersökt för att se om det finns inslag av patriotism och objektivitet när det kommer till sportjournalistikens framställning av liknande fenomen som har undersökts i min studie. Vidare kan den här studien bidra med att få en förståelse för hur en av Sveriges största kvällstidningar, Aftonbladet, skiljer sig när dess journalister framställer Sverige och svenska klubb lag inom fotboll. På samma vis bidrar studien med att få en förståelse för hur en av Sveriges största lokaltidningar, Sydsvenskan, skiljer sig när dess journalister framställer Malmö FF och det svenska landslaget. Detta har framkommit med hjälp av de teoretiska utgångspunkter som jag har använt mig av i den här studien. Resultatet hade kunnat se annorlunda ut om studien hade bestått av andra teoretiska utgångspunkter, men med hjälp av valda teorier anser jag att undersökningen har bidragit till en förståelse över hur en kvällstidning och lokaltidning skiljer sig åt när de framställer två olika fenomen – ett landslag och ett klubb lag. För att förtydliga förståelse så menar jag att det är tydligt hur stora skillnaderna är mellan en kvällstidning och lokaltidning i deras gestaltningar av två olika fenomen. Och att det är just fler skillnader än vad det är likheter mellan den här typen av tidningar.

Jag anser att det som jag har kommit fram till i den här studien har mindre betydelse i förlängningen. Enligt mina spekulationer kommer kvällstidningar fortsätta att arbeta på samma vis som det gör i dag – på samma vis som lokaltidningar kommer att fortsätta på sitt vis. De kommer inte ändra på sina arbetssätt i hur de framställer den typen av fenomen som jag har undersökt i den här studien. Däremot anser jag att det finns vissa diskursiva teman som jag identifierade, som till exempelvis partiskhet, är något som skiljer sig åt från lokaltidning till kvällstidning. Jag upplevde det som att Sydsvenskan var väldigt partiska i sin framställning av Malmö FF, något som jag tror skiljer sig åt beroende på vilken lokaltidning som man läser. För att ge ett exempel så kanske inte Barometern framställer Kalmar FF på samma vis som Sydsvenskan framställer Malmö FF.

För att summera det anser jag att mina resultat i den här studien speglar verkligheten på ett bra sätt. Förhållandet mellan sportjournalistik och nationalitet skiljer sig åt mellan en kvällstidning och en lokaltidning – där skillnaderna är fler än likheterna. De övergripande slutsatserna jag kan dra är att Aftonbladet framställer det svenska landslaget som om att hela nationen är en del av laget, medan de har mer distans i sin

framställning av Malmö FF. För Sydsvenskan är det tvärtom. De framställer Malmö FF som om de själva vore en del av klubben, medan de ha mer distans i sin framställning av Sverige.

8.1 Förslag till vidare forskning

Som förslag till vidare forskning anser jag att det vore intressant att göra en liknande studie fast på två olika sätt. För det första hade det varit intressant att addera kvalitativa intervjuer – tillsammans med den kritiska diskursanalysen – och genomföra en studie där landslag och klubbtag jämförs. Precis som jag har gjort i den här studien. Med kvalitativa intervjuer anser jag att förståelsen för det empiriska materialet hade blivit än större och detta skulle kunna leda till ett annorlunda resultat och andra diskursiva teman än de som jag identifierade. Vidare anser jag också att en jämförelse mellan landslag och klubbtag borde göras med två lag som är ”lika framgångsrika”. För Sverige var VM i Ryssland 2018 ett väldigt framgångsrikt mästerskap där de tog sig hela vägen till kvartsfinal. Att Malmö FF tog sig till Champions League var stort i sig, men i gruppspelen var de inte lika framgångsrika som Sverige var i Ryssland – om man ser på hur långt de tog sig i turneringen. Därför hade det varit intressant att undersöka, till exempelvis Östersunds FK, som tog sig till sextondelsfinal i Europa League säsongen 2017/2018. Östersunds FK tog sig förbi gruppspelen i sin turnering – något som Malmö FF inte gjorde i sin. För att sammanfatta det vore det intressant att göra en liknande studie med ett svenskt landslag och ett svenskt klubbtag som har tagit sig lika långt i respektive turneringar.

Det andra hade varit att göra en liknande studie fast där det enbart är klubbtag som analyseras. Där undersökningen enbart undersöker hur lokaltidningar framställer sina lokala fotbollslag i europeiska sammanhang. Det hade varit intressant att se hur lokaltidningar skiljer sig åt, vilka likheter som finns samt vilken grad av partiskhet som tidningarna utstrålar. För att förtydliga hade det varit intressant att, till exempel, se hur Sydsvenskan och Östersundsposten skiljer sig åt när de framställer stadens representationslag – Malmö FF och Östersunds FK – i europeiska turneringar. Den här typen av tidigare forskning anser jag hade varit väldigt intressant av att ta del av.

Referenser

Aftonbladet. (2018). Info. Sökdatum 20181121, från

<http://www.aftonbladet.se/amc/stefan/hist.html>

Aftonbladet. (2018). Om Aftonbladet. Sökdatum 20181225, från

<https://www.aftonbladet.se/om-aftonbladet/a/LOIQ4/om-aftonbladet>

Anikina, Maria. (2015). Ideals and Values of Modern Journalists: The Search of Balance. I Nygren, Gunnar & Dobek-Ostrowska, Boguslawa (red). *Journalism in Change. Professional Journalistic Cultures in Poland, Russia and Sweden*. Frankfurt: Peter Lang, ss. 153-178. DOI: <https://doi.org/10.3726/978-3-653-03989-4>

Berglez, Peter. (2010). Kritisk diskursanalys. I Ekström, Mats & Larsson, Lars-Åke (red). *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur AB, ss. 267-279.

Bergström, Lars. (1972). *Objektivitet: en undersökning av innebörden, möjligheten och önskvärdheten av objektivitet i samhällsvetenskapen*. Stockholm: Prisma.

Codex. (2018). Regler och riktlinjer för forskning. Sökdatum 20181223, från

<http://www.codex.vr.se/forskarensetik.shtml>

Codex. (2018). Forskningsetiska principer. Sökdatum 20181223, från

<http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

Dahlén, Peter. (2013). The geopolitics of failure: Swedish journalism and the demise of the national ice hockey team in Salt Lake City, 2002. *Sport in Society*, 16(5), ss. 579-594. DOI: <https://doi.org/10.1080/17430437.2012.690409>

Ehn, Billy. (1993). Kropp och känsla. I Ehn, Billy., Frykman, Jonas., & Löfgren, Orvar. *Försvenskningen av Sverige*. Stockholm: Natur & Kultur Akademisk, ss. 204-233.

Ehn, Billy., Frykman, Jonas., & Löfgren, Orvar. (1993). *Försvenskningen av Sverige*. Stockholm: Natur & Kultur Akademisk.

Eliasson, Annika. (2013). *Kvantitativ metod från början*. 3. uppl., Lund: Studentlitteratur AB.

Esaiasson, Peter., Giljam, Mikael., Oscarsson, Henrik., Towns, Ann. & Wängnerud, Lena. (2017). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5. Uppl., Stockholm: Wolters Kluwer.

Enbom, Jesper & Carlsson, Eric. (2015). Sportjournalistik. I Karlsson, Michael & Strömbäck, Jesper (red). *Handbok i journalistikforskning*. Lund: Studentlitteratur AB, ss. 207-223.

Eriksson, Göran. (2006). "Det här är lycka": Om sportjournalistikens inkluderande mekanismer. I Camauër, Leonor & Nohrstedt, Stig Arne (red). *Mediernas vi och dom: mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*. Stockholm: Statens offentliga utredningar, ss. 225-255.

[http://temaasy12.episerverhotell.net/Documents/Offentliga%20utredningar%20och%20rapporter%20\(sv\)/SOU%202006_21.pdf](http://temaasy12.episerverhotell.net/Documents/Offentliga%20utredningar%20och%20rapporter%20(sv)/SOU%202006_21.pdf)

Eyong, Roland Egbe Ndip. (2018). *Impact of Football in Nation-Building*. Diss. Oslo: MF Norwegian School of Theology.

<https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/2565839/AVH5035-3513-Eyong.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Johansson, Bengt. (2015). Journalistiken, objektiviteten och partiskheten. I Karlsson, Michael & Strömbäck, Jesper (red). *Handbok i journalistikforskning*. Lund: Studentlitteratur AB, ss. 189-206.

Journalistförbundet. (2018). Publicitetsregler. Sökdatum från 20181119, från <https://www.sjf.se/yrkesfragor/yrkesetik/spelregler-press-radio-och-tv/publicitetsregler>

Malmö FF. (2018). Fakta. Sökdatum 20181121, från <http://www.mff.se/sv-SE/ditt-mff/om-klubben/fakta>

Maras, Steven. (2013). *Objectivity in journalism*. Hoboken, New Jersey: Wiley.

Nationalencyklopedin. (2018). Uppslagsverket. Sökdatum från 20181121, från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/nationalism>

Resumé. (2018). Så skapades Sportbladet. Sökdatum 20181121, från <https://www.resume.se/nyheter/artiklar/2015/12/24/sa-skapades-sportbladet/>

Shehata, Adam. (2015). Journalistikens dagordningar och gestaltningar. I Karlsson, Michael & Strömbäck, Jesper (red). *Handbok i journalistikforskning*. Lund: Studentlitteratur AB, ss. 353-371.

Svensk fotboll. (2018). VM-slutspelet 1930-. Sökdatum från 20181121, från <https://www2.svenskfotboll.se/landslag/herrar/tidigare-ar/vm-slutspelet/>

Svensk fotboll. (2018). VM 2018. Sökdatum från 20181208, från <https://www.svenskfotboll.se/landslag/herr/vm-2018/>

Sydsvenskan. (2018). Viktiga årtal i tidningens historia. Sökdatum från 20181210, från <https://www.sydsvenskan.se/2013-04-03/viktiga-artal-i-tidningens-historia>

Uefa. (2018). Champions League 2015/2016. Sökdatum från 20181208, från <https://www.uefa.com/uefachampionsleague/season=2016/matches/index.html#/all>

Wallin, Ulf. (1998). *Sporten i Spalterna*. Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet.

Winther Jørgensen, Marianne & Phillips, Louise. (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur AB.

Bilagor

Aftonbladets texter om Sverige i VM

Aftonbladet 2018-06-18 *Niva: Tusentals blågula tänker kasta sig i Volga och sjunga om en tv-skärm*

<https://www.aftonbladet.se/sportbladet/a/VR3zvp/niva-tusentals-blagula-tanker-kasta-sig-i-volga-och-sjunga-om-en-tv>

Aftonbladet 2018-06-23 *Niva: Hur reser man sig efter ett pistolskott i nacken?*

<https://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/a/J1yv3b/niva-hur-reser-man-sig-efter-ett-pistolskott-i-nacken>

Aftonbladet 2018-06-27 *Bank: Vi har fått ett landslag att älska*

<https://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/a/WLxML/bank-vi-har-fatt-ett-landslag-att-alska>

Sydsvenskans texter om Sverige i VM

Sydsvenskan 2018-06-18 *Fredrik Lindstrand: "Granen" gav Sverige älsklingsläge mot tyskarna*

<https://www.sydsvenskan.se/2018-06-18/granen-gav-sverige-alsklingslage-mot-tyskarna>

Sydsvenskan 2018-06-23 *Tomas Nilsson: Kan man skaka Tyskland så kan man skaka om Mexiko*

<https://www.sydsvenskan.se/2018-06-23/kan-man-skaka-tyskland-sa-kan-man-skaka-om-mexiko>

Sydsvenskan 2018-06-27 *Tomas Nilsson: Detta Sverige är fantastiskt*

<https://www.sydsvenskan.se/2018-06-27/detta-sverige-ar-fantastiskt>

Aftonbladets texter om Malmö FF i Champions League

Aftonbladet 2015-09-30 *Bank: Malmö FF har sin egen historia att skriva*

<https://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/a/ddrQ0j/bank-malmo-ff-har-sin-egen-historia-att-skriva>

Aftonbladet 2015-10-21 *Bank: Folket borde vara lika förbannade*

<https://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/a/P3az6J/bank-folket-borde-vara-lika-forbannade>

Aftonbladet 2015-11-25 *Alfelt: Enorm klasskillnad*

<https://www.aftonbladet.se/sportbladet/a/xRV0jV/alfelt-enorm-klasskillnad>

Sydsvenskans texter om Malmö FF i Champions League

Sydsvenskan 2015-10-01 *Steget efter men med hela vägen*

<https://www.sydsvenskan.se/2015-10-01/steget-efter-men-med-hela-vagen>

Sydsvenskan 2015-10-22 *Makalös kväll smakade än mer*

<https://www.sydsvenskan.se/2015-10-22/makalos-kvall-smakade-an-mer>

Sydsvenskan 2015-11-25 *Manuset bättre än handlingen*

<https://www.sydsvenskan.se/2015-11-25/manuset-battre-an-handlingen>